

หัวใจและความลับ ของธรรมจักร

ธรรมะเล่มน้อย

หนังสือธรรมะขนาดพกพา

รายเดือน ๑๒ เรื่อง ๑๒ เล่ม

สำหรับเป็นพื้นฐานศึกษาธรรมปฏิบัติ

ใช้เวลาไม่นานในการทำความเข้าใจ

สามารถมีส่วนร่วมได้โดย...

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์
โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดั่งบำเพ็ญทาน.
๒. สมัครสมาชิกได้ที่ห้องหนังสือและสื่อธรรม.
๓. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง.
๔. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย
เพื่อเผยแพร่ในวาระต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่,
วันเกิด, งานมงคลสมรส, งานเฉลิมฉลอง,
งานบุญ หรืองานฌาปนกิจ ฯลฯ.

ธรรมะเล่มน้อย ใกล้เคียง

อันจะช่วยให้ทุกคนมีพระเจ้าอยู่ในตน มีพระธรรมอยู่ในใจ

ร่วมเป็นเจ้าของภาพ
พิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะเผด็จการ ๒. ความเป็นไปของจิต ๓. ความเข้าใจถูกเกี่ยวกับศาสนา ๔. พุทธบริษัทไม่ต้องใช้ยารังงับประสาท ๕. ธรรมที่ลูกของพระพุทธเจ้าควรปฏิบัติ ๖. การบวชคือการบังคับตัวเอง ๗. โทษที่เกิดเพราะไม่มีวินัย ๘. อย่างนั้นเอง ๙. มะพร้าวนาฬิกา ๑๐. ชีวิตโหวด ๑๑. สติ ๑๒. สันติภูมิจิโก

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะทำไมกัน ๒. แผ่นดินรองรับร่างกาย ธรรมะรองรับจิตใจ ๓. สิ่งที่เราเรียกว่ากิเลส ๔. ธรรมคือสิ่งจำเป็นแก่มนุษย์สำหรับป้องกันและแก้ไข ๕. สิ่งซึ่งเป็นอุปสรรคแก่การเลิกอายุ ๖. ทุกสิ่งอยู่เหนือปัญหา ๗. รู้จักธรรมะให้ถึงที่สุด ๘. หลักธรรมที่ทุกคนควรทราบ ๙. ธรรมที่เป็นเครื่องมือในการเดินทาง ๑๐. ผลพลอยได้ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก ๑๑. ประโยชน์สูงสุดของธรรมะ ๑๒. ธรรมะคือหน้าที่

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๘ ประกอบด้วย

๑. ธรรมคือหน้าที่ของสิ่งที่มีชีวิต ๒. ชีวิตคู่ ๓. การรู้ อยู่กับรู้ ๔. วันสงกรานต์ ๕. ชีวิตเป็นงานธรรมศิลป์ ๖. ลักษณะความหมายและคุณค่าของวันวิสาขบูชา ๗. หัวใจและความลับของธรรมจักร ๘. บิดามี มารดามี ๙. ให้ธรรมะกลับมาครองโลก ๑๐. ความไม่ยึดมั่น ๑๑. ลอยประทีป ๑๒. วินัยและคุณธรรมสำหรับพัฒนาตน

BUDDHA'S DHARMA ARCHIVES

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

หัวใจและความลับ ของธรรมจักร

โดย
พุทธทาสภิกขุ

ลำดับที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๘

www.life-brary.com

พระธรรมเทศนาอาสาพหุชา
บรรยายเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
ผู้ถอดคำบรรยาย กิตยา ธีระสุตร

หัวใจและความลับ ของธรรมจักร

ณ บัดนี้ อาตมาภาพจะได้วิสาขนา
พระธรรมเทศนาของพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อ
ประดับสติปัญญา ส่งเสริมศรัทธา – ความเชื่อ
และวิริยะ – ความพากเพียร ของท่านทั้งหลาย
ผู้เป็นพุทธบริษัท ให้เจริญงอกงามก้าวหน้า
ยิ่งๆ ขึ้นไป ขอให้ทำในใจให้สำเร็จประโยชน์

วันนี้เป็นวันอาสาฬหบูชาดังที่ท่าน
ทั้งหลายก็ทราบกันอยู่แล้ว ดั่งนั้นธรรมเทศนา
ในวันนี้ก็ปรารภอาสาฬหบูชา ถ้าจะเอาใจความ
เนื้อหาของอาสาฬหบูชาก็คือพระพุทธวจนะ
อันแสดงถึงธัมมจักกัปปวัตตนะ คือการ
ประกาศพระธรรมที่ได้ตรัสรู้ให้โลกรู้ แต่เรา
มักจะไม่เรียกกันว่าวันธรรมจักร แต่มาเรียกว่า
วันอาสาฬหบูชา เพราะไปยึดมั่นในเรื่องเวลา
มากกว่าเรื่องตัวจริง

ข้อนี้ก็ขอให้ใคร่ครวญดูบ้าง จะได้
กระทำให้เป็นเรื่องจริงมากขึ้นไม่เพียงแต่สักว่า
เอาตามเวลา แต่มันเป็นธรรมเนียมประเพณี
มาเสียแล้วที่เราถือเอาเวลาเป็นหลัก วันประสูติ
ตรัสรู้ เรียกว่าวันวิสาขบูชา วันแสดงธรรมจักร
เรียกว่าวันอาสาฬหบูชา วันประชุมสงฆ์

พระอรหันต์ทั้งหมดในพระพุทธศาสนา เรียกว่าวันมาฆบูชา มีอยู่เป็น ๓ วัน

บางท่านก็ต้องทำความรู้สึกว่าวันนี้กำลังเป็นวันไหน เป็นวันอะไร เราจะต้องทำอะไรจึงจะสมกันกับความหมายของวันนี้ เมื่อเทียบกันทั้ง ๓ วันจึงจะเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เทียบกันทั้ง ๓ วันก็คือ วันพระพุทธ วันพระธรรม วันพระสงฆ์

วันพระพุทธก็คือวันวิสาขะเป็นวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน วันอาสาฬหบูชา ก็วันที่แสดงพระธรรมที่ได้ตรัสรู้ วันมาฆบูชา ก็เป็นการประกาศการที่มีผู้ได้รับประโยชน์จากการตรัสรู้นั้นมากมายมหาศาล เป็นพระอรหันต์เกิดขึ้นเป็นจำนวนพัน นี้เรียกว่า ตามลำดับกาลก็เป็นอย่างนี้

แต่ก็มีบางท่าน บางครูบาอาจารย์
นับเอาวันนี้เป็นวันครบหมดทั้งพระพุทธ พระ
ธรรม พระสงฆ์ก็มี โดยอ้างว่าวันนี้แสดงธรรม
แล้วก็มีผู้รู้ตาม ๑ องค์คือ อัญญาโกณฑัญญะ
เอาเป็นพระสงฆ์แต่เพียงองค์เดียว เอาเป็น
พระสงฆ์นี้ดูมันยังงายังงายอยู่ จะมายอมรับว่า
พระสงฆ์องค์เดียวก็ได้เหมือนกัน วันนี้ครบ
หมด เกิดพระพุทธ เกิดพระธรรม เกิดพระสงฆ์
ขึ้น ๓ อย่าง

แต่อาตมาไม่ค่อยจะเห็นอย่างนั้น
เห็นว่าเอากันให้ชัดเจนเต็มที่ถึงขนาด ก็
ว่าวันวิสาขบูชาเป็นวันประสูติและตรัสรู้
วันอาสาฬหบูชาเป็นวันประกาศสิ่งที่ตรัสรู้
วันมาฆบูชาเป็นวันประชุมกันของบุคคลที่ได้
รับผลของการตรัสรู้

ดูเอาแต่ใจความก็ว่าวันพระพุทธเจ้า เป็นวันที่มีผู้ค้นพบและสอนธรรมะ วันพระธรรมคือวันที่ผู้รู้บอกสิ่งที่ได้รู้ให้คนอื่นรู้ และวันพระสงฆ์เป็นวันแสดงจำนวนผู้ที่ได้รู้ ได้รับประโยชน์ นี่ถ้าเอาวันพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยหลักของการกระทำมันจะได้เป็น อย่างนี้ วันผู้รู้ ผู้บอกและก็วันสิ่งที่บอก และวัน ได้รับประโยชน์จากการบอก แต่ถ้าเราจะพูด กันอย่างภาษาธรรมที่ลึกซึ้งก็ยิ่งพูดไปอีกทาง หนึ่งโดยไม่เอาบุคคลเป็นหลัก

พูดภาษาคนเอาบุคคลเป็นหลักก็พูด กันที่ตัวบุคคลหรือสิ่งที่มีที่กระทำ ถ้าพูดโดย ภาษาธรรมเป็นหลัก เอาภาษาธรรมก็ต้อง เอาธรรมเป็นหลัก มันก็พูดกันแต่เรื่องธรรม พระพุทธเจ้าเมื่อได้กล่าวโดยธรรมก็คือ ความ

บริสุทธิ์ สะอาด สว่าง สงบแห่งจิตใจ พระธรรม
ก็คือภาวะแห่งความสะอาด สว่าง สงบของ
จิตใจ ปราภฏที่จิตใจ วันพระสงฆ์ก็วันที่มีความ
สะอาด สว่าง สงบแห่งจิตใจของคนจำนวนมาก
ถ้ากล่าวอย่างนี้มันก็เป็นวันเดียวกันหมดทั้ง ๓
องค์ บางคนคงจะไม่ยอม ไม่ยอมก็ตามใจ

แต่อาตมาแนะนำให้เห็นนับตั้งแต่
ว่าวันวิสาขบูชา นั้น เขาแปลว่าวันประสูติ
ตรัสรู้ นิพพาน แต่เราก็บอกว่าประสูติ ตรัสรู้
นิพพานมันเรื่องเดียวกัน ประสูติคือการเกิด
พระพุทธเจ้า ตรัสรู้ก็คือพระพุทธเจ้าตรัสรู้เพื่อ
เป็นพระพุทธเจ้า นิพพานก็นิพพานของกิเลส
กิเลสดับไปอย่างไม่มีเชื้อเหลือ

ประสูติ ตรัสรู้ นิพพานเมื่อกล่าว
โดยภาษาธรรมมันก็เป็นเรื่องเดียวกันเป็นวัน

วิสาขบูชา บุคคลผู้ประสูติและเป็นพระพุทธเจ้า
ก็มีจิตใจสำคัญอยู่ที่มีความสะอาด สว่าง สงบ
คือรู้ รู้จนสะอาด สะอาดสำหรับชำระความ
เศร้าหมอง และก็สงบ

วันวิสาขะวันเดียวจะแยกเป็น ๓
ความหมาย ก็แยกเป็น ๓ วันเสียก็ได้ เอามา
รวมความหมายเดียวกันเป็นวันเดียวกันเสีย
ก็ได้ นี่ก็ควรจะมองเห็น ควรจะเข้าใจมันไม่ใช่
สำคัญอยู่ที่นั่น มันสำคัญอยู่ที่ความหมายของ
เรื่อง ที่นี้วันพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อีก
จะทำให้เป็นวันเดียวเสียก็ได้ ก็คือวันแห่งความ
สะอาด สว่าง สงบ

ซึ่งเคยบอกกันหลายครั้ง หลายสิบ
ครั้งแล้วว่า **พระพุทธเจ้ามีหัวใจเป็นความ
สะอาด สว่าง สงบ พระธรรมก็มีหัวใจเป็น**

ความสะอาด สว่าง สงบ พระสงฆ์ก็มีหัวใจ
เป็นความสะอาด สว่าง สงบ เมื่อเอาหัวใจ
เป็นหลักก็เหมือนกันเลย เหมือนกันตรงที่
มีความสะอาด สว่าง สงบ ดังนั้นพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์เป็นองค์เดียวกันเสีย สาม
องค์เป็นองค์เดียวเสีย

ผู้ใดทำจิตใจสะอาด สว่าง สงบได้
ผู้นั้นก็เป็นทั้งพระพุทธ เป็นทั้งพระธรรม เป็น
ทั้งพระสงฆ์ พุทธะในที่นี่เรียกว่าพุทธะเฉยๆ
ไม่ใช่สัมมาสัมพุทธะเพราะไม่ได้ตรัสรู้เอาเอง
เป็นพุทธะทั่วๆ ไปก็รู้ รู้ก็หายหลง ไม่มีกิเลส
มันกับบริสุทธ์ จึงควรจะนึกถึงข้อนี้ที่จะมาทำ
บูชาอะไรก็ตาม ขอให้นึกถึงข้อที่ว่าพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์นี้มีหัวใจเป็นอย่างเดียวกัน
มีความสะอาด มีความสว่าง มีความสงบ ใครมี

๓ อย่างนี้ก็เป็นพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
เสียเอง

แล้วเขาก็หาว่าพูดบ้าๆ บอๆ อวดดี
ซึ่งแปลกออกไป ไม่เอาด้วยก็มี ก็ตามใจ
เป็นเสรีภาพว่าใครจะคิดอย่างไรจะเชื่ออย่างไร
แต่มาคิดว่ามีทางลัด ทางลัดที่จะลัดสั้นเข้าหา
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำให้เป็นองค์
เดียวกันเสีย แล้วก็ให้มีอยู่ในจิตใจของเราให้
มีความสะอาด สว่าง สงบ ตามรอยพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์

ตั้งแต่วันนี้กวาดหมด เอาพระธรรม
เป็นหลัก เอาพระธรรมเป็นหลักเพราะว่าพระ
ธรรมนี้ทำให้เกิดพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้า
ได้ตรัสรู้พระธรรม ถ้าไม่มีพระธรรมไม่มีอะไร
ตรัสรู้ ท่านตรัสรู้แล้วพระธรรมนั้นแหละทำ

บุคคลให้เป็นพระพุทธเจ้า นี่คล้ายๆ กับพระ
ธรรมได้สร้างหรือคลอດพระพุทธเจ้าออกมา
พระธรรมถูกแผ่ไปยังทุกคน มีความหมายดับ
ทุกข์ ดับทุกข์ให้แก่ทุกคน

ธรรมหรือพระธรรมเพียงคำเดียวนี้
จะพอเสียแล้ว ถ้าไม่เข้าใจก็ไม่เข้าใจ ถ้าเข้าใจ
ก็อาจจะทำให้เป็นสิ่งเดียว เป็นพระธรรมคำ
เดียวแล้วก็ใช้สารพัดอย่าง พระพุทธเจ้าเป็น
พระพุทธเจ้าขึ้นมาก็เพราะพระธรรม พระสงฆ์
เป็นพระสงฆ์ขึ้นมาก็เพราะพระธรรม เพราะมี
พระธรรม พระธรรมเป็นพระธรรมเพราะก็เป็น
ธรรม มีธรรม มีความเป็นธรรมอยู่ที่นั่น ทั้ง ๓
องค์เลยเป็นองค์เดียวกันเสีย มีความหมาย
เพียงคำเดียวสั้นๆ ว่า ธรรม ธรรมหรือพระธรรม

เราก็เอาเปรียบโดยว่าเวลาเพียงครึ่ง

เดียวคราวเดียววันเดียวนี้จะทำให้ครบหมด
พระธรรมในความหมายของพระธรรมในทุกๆ
ความหมาย แล้วก็แจกออกไปเป็น ๓ องค์ก็ได้
เป็นองค์เดียวก็ได้

ได้อ่าน ได้ฟังมา ในอินเดียครั้ง
พุทธกาล เขาก็ถือคำนี้คำเดียวนี้เป็นหลักใหญ่
พระธรรมปรากฏ พระธรรมบังเกิด คำเดียว
พอกี่ตื่นตื่นยินดีกันใหญ่ เพราะว่าพระธรรม
บังเกิดหรือปรากฏแล้วจะทำให้บังเกิดทุกอย่างๆ
อย่างมากมายมหาศาล จึงเกิดพระพุทธรูปหรือ
เกิดพระสงฆ์ หรือเกิดความรู้หรือการปฏิบัติ
หรือผลของการปฏิบัติอะไรอีกมากมาย เพราะ
เกิดพระธรรมเพียงสิ่งเดียวนั้นเกิดหมดครบ
พระธรรมเป็นที่รวมอย่างนี้

ถ้าพูดในหลักการศึกษาแล้วมันมาก

ไปกว่านี้ พระธรรมคือธรรมชาติ คือกฎของ
ธรรมชาติ เป็นหน้าที่ตามกฎของธรรมชาติ
ก็ควรที่จะได้รับจากหน้าที่ อย่างนี้แล้วมัน
ยิ่งหมด หมดทั่วสากลจักรวาล ไม่ยกเว้นอะไร
ไม่มีอะไรเหลือสักนิด เป็นธรรมหรือพระธรรม
เป็นธรรมะหมดจะถือเอาความหมายนี้ก็ได้อ
ถ้าสามารถหรือว่าเป็นคนเก่งก็ถือเอาได้

ธรรมชาติมีอยู่ในตัวเราทุกคน เนื้อ
หนัง เลือด กระดูก ดิน น้ำ ลม ไฟ นี่มันอยู่ที่
ในตัวเรา นี่คือตัวธรรมชาติ และที่ตัวธรรมชาติ
นี่ก็มีกฎของธรรมชาติบังคับอยู่ ดังนั้นร่างกาย
จึงทำหน้าที่ได้เพราะมันมีกฎของธรรมชาติ
บังคับอยู่ทุกๆ เซลล์หรือทุกๆ ปริมาณก็ว่าได้
ต้องเป็นไปตามกฎนั้น

มันจึงมีกฎของธรรมชาตินี้สิ่งอยู่ใน

ธรรมชาติก็ทำให้เกิดหน้าที่แก่สิ่งเหล่านั้นถึงมีชีวิต มันก็ต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ปอดก็หายใจ หายใจ หัวใจก็สูบฉีดโลหิต ทุกๆอย่างทำหน้าที่ ทุกๆ เซลล์ทำหน้าที่ มันก็เกิดผลออกมามีความสุขสบาย ไม่สุขสบายก็ได้ถ้าทำผิด ทำหน้าที่ผิด

ดังนั้นธรรมชาติทั้ง ๔ ความหมายมีอยู่ในบุคคลแต่ละคน ทุกคนๆ คือตัวธรรมชาติที่ดี ตัวกฎของธรรมชาติที่ดี ตัวหน้าที่ตามของกฎของธรรมชาติที่ดี ผลจากหน้าที่ที่ดีมีอยู่ในทุกคน ถ้ามันไม่รู้ก็ไม่รู้ เห็นก็ไม่เห็น ความลับมันอยู่ที่ปลายจมูกหรือที่หน้าผากของคนโง่ เป็นธรรมดานี้ขอให้เข้าใจความลับมันไม่มีอยู่ที่ปลายจมูก ที่หน้าผากของคนโง่ คือคนโง่มันมองไม่เห็น ฉะนั้นการที่มีธรรมชาติ ๔ ความหมาย

ครบถ้วนอยู่ในร่างกายคนคนหนึ่งก็ไม่เห็นจะ
ทำอะไรได้ก็เป็นความลับไปเสียหมดและมัน
ก็อยู่ที่ปลายจมูกหรือหน้าผาก

นี่เราควรจะเพิ่มความรู้ ความคิด
ความนึกการคิด การนึกมีสติปัญญา อย่าให้
เป็นหมันเปล่า บางคนเชื่อปัญญาแต่โง่ยิ่งกว่า
เต่าก็มี บางคนเชื่อว่ารวย รวย แต่มันไม่มี
สตางค์สักบาทหนึ่งก็มี เชื่อนี้ระวังหน่อย ระวัง
ขอให้ทุกคนมีอะไรๆ สมชื่อจนรอดตัว มีสมชื่อ
รอดตัว เขาเลือกตั้งมาดี

จึงมองเห็นว่าในคนคนเดียวนี้มีอะไร
ครบหมด มีธรรมชาติ มีกฎของธรรมชาติ
มีหน้าที่ตามกฎของธรรมชาติ มีผลที่ได้รับ
จากหน้าที่ และที่มันวิเศษก็คือบางส่วนบาง
อย่างมันทำหน้าที่เองแม้แต่เรานอนหลับ ปอด

มันหายใจ หัวใจก็สูบฉีดโลหิต ไม่ต้องรู้ต้องชี้
วิเศษอย่างนี้ก็มี แต่บางหน้าที่นั้นเราต้องทำ
ด้วยเจตนาของมันก็มี

เมื่อหน้าที่มันครบถ้วนแล้วชีวิตนี้
มันก็อยู่ได้ ชีวิตมันอยู่ได้ด้วยธรรมะคือหน้าที่
ธรรมะคือหน้าที่ ธรรมะคือหน้าที่ หน้าที่นั้น
ต้องถูกต้องสำหรับจะรอด ถ้าหน้าที่ผิดมันก็
ต้องวินาศมันก็ตาย ต้องมีความถูกต้องในการ
ทำหน้าที่ ต้องมีธรรมะคือความถูกต้อง แล้วมัน
ก็รอด

นี่พูดเสียยืดยาวนี่ก็เพื่อให้รู้วันนี้ เอา
ว่า สรุปใจความให้สั้น สั้นที่สุดกันแล้ว เป็นวัน
พระธรรม เป็นวันพระธรรม ถ้าเราจะให้สมกับ
ที่เราอุตส่าห์มาประชุมกันก็ขอให้มันเป็นเรื่อง
ของพระธรรม พระธรรมเต็มทีเลย วันอื่นเราไม่

ได้มาประชุมกันที่นี้ มันก็ยากที่จะพูดกัน แต่วันนี้เรามาประชุมกันที่นี้แล้วมันก็ง่ายที่จะพูดกัน

ทุกคนรวมกันทำให้เป็นพิเศษสำหรับพระธรรม ให้วันนี้เป็นวันพระธรรม มันก็มีพระธรรมปรากฏชัดเจนแก่จิตใจ เมื่ออยู่ที่บ้านที่เรือนมันมีเรื่องมาก มันก็ยุ่งมีดครีမ်ไปหมดไม่รู้อะไร แต่เดี๋ยวนี้ก็อุตสาห่มากันถึงที่นี้มานั่งกันอยู่ในลักษณะอย่างนี้ มานั่งกันในป่า ที่นี้จะให้คล้ายกับพระพุทธเจ้าเคยนั่งประกาศธรรม

เราก็มารวมกันทำจิตใจให้เหมาะสม เช่นนั้น ให้เห็นธรรม ให้มีธรรม ให้รู้ธรรม นั้นแหละให้เข้าใจธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป อย่าให้มันจบลงด้วยอนุสาวรีย์ของความโง่ ทำอะไรทำเสีย เป็นวรรคเป็นเวรจนตาย สิ่งที่เหลืออยู่เป็นอนุสาวรีย์คือความโง่ มีความโง่เหลืออยู่เป็น

เจตีย์อย่างนี้มันไม่ไหว

ขอให้มันฉลาด ฉลาดทุกครั้ง ทุกครั้งที่
ที่หายใจก็ยิ่งดี หายใจครั้งฉลาดเพิ่มขึ้นเพราะมัน
ได้รู้อะไรมากขึ้นเพราะมันได้ผ่านอะไรมากขึ้น

เอาละ ขอย้ำอีกทีหนึ่งว่า ขอร้องให้
รู้จักพระธรรมหรือธรรมในความหมายที่ว่า
รวมพระพุทธ พระสงฆ์อยู่ด้วยกันได้ ในความ
หมายที่ว่ารวมหมดทุกสิ่งทั้งสากลจักรวาลคือ
ตัวธรรมชาติทั้งหมด ตัวกฎของธรรมชาติ
ทั้งหมด ตัวหน้าที่ตามกฎของธรรมชาติทั้งหมด
และตัวผลที่ได้รับจากหน้าที่ทั้งหมด มันไม่มี
อะไร มันมีครบทั้ง ๔ อย่างนี้แล้ว มันก็เป็น
ธรรมคือเป็นความถูกต้องสำหรับจะรอด มันจึง
ได้รอด และเราก็ได้รอด ได้รอดสำหรับปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปจนกว่าถึงที่สุดแห่งชีวิต

ถ้าคนไม่ประมาทเขาก็รีบใช้โอกาส
นี้ ให้ธรรมะมีก้าวหน้า ก้าวหน้า ก้าวหน้าเสีย
โดยเร็ว ได้รับธรรมะที่สูงสุดที่ควรจะพอใจได้
ทันก่อนสิ้นชีวิตมันตืออย่างนี้ แต่หนีไปเสียเวลา
เรื่องอะไรก็ไม่รู้ บางเวลาไม่ได้สนใจเรื่องธรรม
แม้แต่อึดใจเดียวก็มี ระวังให้ดี

บางคนนะ ทั้งวันไม่ได้เคยสนใจสิ่งที่
เรียกว่าธรรม แม้สักอึดใจเดียว ไปสนใจเรื่อง
การเรื่องงาน อิจฉาริชยา หรือเห็นแก่ตัว หรือ
สงสัยนั่นนี่ไปเสียหมด ไม่มีเวลาที่เรียกได้ว่า
เป็นธรรม ประกอบอยู่ด้วยธรรม หรือว่ามีธรรม
หรือความถูกต้อง เป็นความสะอาด เป็นความ
สว่าง เป็นความสงบแห่งจิตใจ

เอาละ ถ้าวันอื่นๆ มันไม่ได้ทำ ก็ขอ
ให้วันนี้ได้ทำ ได้ทำให้มันเป็นวันพระธรรม ให้

มันรู้สึกซึมซาบในความสะอาด ความสว่าง
ความสงบของจิตใจ จิตใจนี้มันมีธรรมชาติเป็น
ของบริสุทธิ์ เป็นจิตเรียกว่าธาตุชนิดหนึ่ง เป็น
จิต ล้วนๆ แต่บางพวกเรียกว่าวิญญาณ อย่า
ไปเรียกตามเขาให้เรียกว่าจิตล้วนๆ ก็แล้วกัน
จิตล้วนๆ จิตนะเป็นจิตล้วนๆ แล้วก็มีสิ่งที่มา
ประกอบจิตให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เวลานั้น
ไม่ล้วนเสียแล้ว ไม่ล้วนเสียแล้ว ถ้ามีอะไร
ประกอบจิตให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้

จิตล้วนๆ ก็เรียกกันในอภิธรรมว่า
ภวังคจิต คือจิตล้วนๆ อยู่เป็นภพ เป็นตัวภพ
ในสุดต้นตะเรียกว่า *ประภัสสร* พระพุทธเจ้า
เรียกว่าประภัสสร มีอุปกิเลสอะไรนั้นก็เรียก
ว่าประภัสสร แต่เราจะเรียกตามภาษาเราคง
ว่าจิตล้วนๆ จิตล้วนๆ ไม่มีอะไรปน จิตล้วนๆ

จิตล้วนๆ ตั้งอยู่บนตัวยืนโรงของชีวิต

เดี๋ยวก็มีความรู้สึกคิดนึกอย่างนั้น
อย่างนี้เข้ามาประกอบ จิตก็เปลี่ยนไป จิตก็
เปลี่ยนไปตามสิ่งที่เข้ามาประกอบ ความรู้สึก
เป็นกิเลสเข้ามาประกอบก็เป็นจิตมีกิเลส
ไปตามกิเลสหลายร้อยอย่าง หลายพันอย่าง
จิตไม่มีกิเลส ก็มีลักษณะไม่มีกิเลสหลายร้อย
อย่าง หลายพันอย่าง จิตล้วนๆ เปลี่ยนไปได้
มากมายนับไม่ไหว

อยากจะพูดสักหน่อยอย่าเห็นว่าเป็น
เรื่องนอกเรื่อง คือความเป็นหญิงหรือความเป็น
ชายไม่ได้มีอยู่ในจิต ฟังให้ดี จิตไม่ได้มีความ
เป็นหญิงหรือมีความเป็นชายอยู่ในจิต เป็นจิต
ล้วนๆ ไม่ได้เป็นหญิงไม่ได้เป็นชาย ต่อเมื่อ
มันมีความรู้สึกเป็นหญิงหรือเป็นชายเกิดขึ้น

จิตนั้นจึงจะเปลี่ยนไปเป็นหญิงหรือเป็นชาย

แม้จิตของผู้ชายมันก็ไม่ได้เป็นผู้ชาย
หรืออก มันเป็นจิตล้วนๆ ไม่เป็นหญิงไม่เป็น
ชาย ต่อเมื่อความรู้สึกที่เป็นชาย เรียกตาม
ภาษาอภิธรรมเขาหน่อยก็เรียกว่า *ปฐิสินทริย*
ปฐิสินทริย *อิติถินทริย* *อินทริย*เยอะแยะ
ในเมื่อใดความรู้สึกเป็นชายแรงอันกล้าครอบงำ
*ปฐิสินทริย*ครอบงำจิต จิตนั้นก็เป็นจิตชาย

และถ้าเป็นผู้หญิงก็เหมือนกัน เมื่อใด
อิติถินทริย คือความเป็นใหญ่ *อินทริย*นี้สิ่ง
สูงสุด อำนาจเด็ดขาดสูงสุด เป็นผู้ที่มีอำนาจ
สูงสุด มีลักษณะเป็นหญิงครอบงำจิต จิตจึง
จะเป็นหญิง ถ้าไม่โง่เกินไปคงจะสังเกตได้ บาง
คราวเราไม่รู้สึกเป็นผู้หญิงหรือเป็นชาย มัน
ต้องมีสิ่งนี้ครอบงำจิตมันจึงจะรู้สึกเป็นหญิง

หรือเป็นชาย

นี่ถ้าบางเวลาจิตไม่ได้รู้สึกอย่างนี้มันก็ไม่รู้สึกเป็นหญิงหรือเป็นชาย แม้แต่เวลานอนหลับเสียมันก็ไม่รู้สึกเป็นหญิงหรือเป็นชาย แม้ว่าตื่นอยู่ที่นี่จิตมันไม่คิดไปในทางนั้น มันดังได้ในธรรมล้วนๆ เป็นจิตล้วนๆ มันก็ไม่รู้สึกเป็นหญิงเป็นชาย

แต่ว่าธรรมชาติสร้างสิ่งที่จะทำให้เกิดรู้สึกเป็นหญิงเป็นชายไว้ในร่างกายนี้ที่เรียกว่า ต่อมหรือแกลนด์ แกลนด์ภาษาฝรั่งต่างๆ สำหรับจะทำความรู้สึกเป็นหญิงหรือเป็นชาย ใส่มาในร่างกายผู้ชาย ใส่มาในร่างกายผู้หญิง มันก็ได้สร้างอวัยวะเพศสำหรับทำหน้าที่ตามเพศนั้นใส่มาให้ด้วย มันมีทั้งอวัยวะเพศหญิงหรือเพศชายด้วย และต่อมแกลนด์สำหรับจะ

เกิดความรู้สึกเป็นหญิงหรือเป็นชายด้วย ที่นี้
มันก็ได้อารมณ์จากข้างนอก อายตนะข้างนอกนี้

รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ'
นี้ คือทางตา หู จมูก ลิ้น กาย มันมีจักขุนทรีย์ยัง
โสตินทรีย์ยัง ขวานินทรีย์ยัง ตา หู จมูก ลิ้น กายมันมี
มันไปรับเอา รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะเข้า
และมันไปผสมกระตุ่นกันกับเรื่องของต่อม
แกลนด์ที่จะให้เกิดความรู้สึก อินทรีย์หญิงหรือ
อินทรีย์ชายแล้วแต่กรณี

เข้าไปรับเป็นอินทรีย์ชายปรุงแต่งขึ้น
มาเสร็จครอบงำจิต จิตนั้นก็เป็จิตชายนี้มัน
ก็บ้าทำแบบชาย ถ้ามันมาอย่างหญิงก็บ้าอย่าง
หญิง ความเป็นหญิงหรือความเป็นชายนั้นเป็น
ของชั่วขณะ เป็นของหลอกชั่วขณะ แต่คนก็ไป
โง่กับมันถึงที่สุดเห็นเป็นของจริง เป็นของแน่ๆ

ตายตัว เป็นหญิงเป็นชายไปตลอดเวลา มันตาย
แล้วมันยังเอาไปได้ด้วย

ฉะนั้นขอให้รู้แต่ว่าจิตล้วนๆ ไม่เป็น
อะไรหมด ไม่ดี ไม่ชั่ว ไม่บุญ ไม่บาป ไม่สุข
ไม่ทุกข์ ไม่อะไรหมด แล้วก็ไม่ใช่หญิงไม่ใช่ชาย
เรียกว่า จิตล้วนๆ อินทรีย์ อินทรีย์ทั้งหลาย
สุขอินทรีย์ ทุกอินทรีย์บ้าง จักขุอินทรีย์ โสตินทรีย์
บ้าง หรือว่าสัทอินทรีย์ แล้วก็แต่อินทรีย์ทั้งหลาย

กระทั่งอินทรีย์ที่เป็นความเป็นพระ
อรหันต์ ัญญาตาวี – เป็นพระอรหันต์ อินทรีย์
อย่างนี้เป็นพระอรหันต์ครอบงำจิต จิตเป็น
พระอรหันต์ เรียกว่าหัวโขนนี้มาสวมเข้ากับจิต
แล้วจิตจะเป็นอะไรมีตั้งหลายๆ หลายอย่าง ที่
สวดๆ กันจะมีถึง ๒๒ อย่าง จิตแท้ๆ ไม่ได้เป็น
อะไร จิตแท้ๆ ไม่ได้เป็นอะไร

เมื่ออบรมกฎวิธีจิตแท้ๆ ก็มีอินทรีย์
ฝ่ายที่จะให้ตรัสรู้ มีศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ
ปัญญา กระทั่งเป็นโพชฌงค์เป็นอะไรไปเลย
นี่จิตล้วนๆ จิตล้วนๆ ไม่มีความหมายเป็นอะไร
ไม่ดี ไม่ชั่ว ไม่บุญ ไม่บาป ไม่สุข ไม่ทุกข์ ไม่หญิง
ไม่ชาย ไม่อะไรหมด มันเป็นว่าง

การทำความเพียร ทำวิปัสสนาอะไร
ก็คือสร้างอินทรีย์ฝ่ายที่จะให้ตรัสรู้เพิ่มขึ้น
เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น ทำอานาปานสติก็ดี ทำอะไร
ก็ดีที่เรียกว่าทำกรรมฐาน มันพอกพูนอินทรีย์
ฝ่ายที่จะเป็นไปเพื่อดับทุกข์ เพื่อเป็นประโยชน์
ให้มันมากขึ้น และไม่ให้ออกาสแก่อินทรีย์ฝ่าย
ที่จะทำให้เกิดโทษเกิดทุกข์

ขอให้รู้ว่าจิตนี้ไม่ได้เป็นหญิงหรือเป็น
ชาย ความรู้สึกเป็นหญิงเป็นชายนี้เป็นอินทรีย์

ชนิดหนึ่งเพียงมาครอบงำทำให้โง่ให้บ้า หรือ
ถ้าว่าจิตเป็นหญิงหรือเป็นชายโดยเด็ดขาดแล้ว
เป็นพระอรหันต์ไม่ได้หรอก พระอรหันต์มีจิต
ที่ไม่เป็นหญิงไม่เป็นชาย คือเป็นจิตเต็มแท้
ขจัดสิ่งที่จะมาทำให้รู้สึกเป็นหญิงเป็นชาย
ออกไปหมด ก็เป็นจิตล้วนๆ เป็นจิตบริสุทธิ์
จิตที่ไม่มีความเป็นอะไร ไม่เป็นตัวกูไม่เป็น
ของกู ไม่เป็นอะไรทั้งหมด

นี่คือความลับของธรรมะ ลับหรือไม่ลับ
คิดดู ลับมากล้นน้อยคิดดูเอง ซึ่งเราจะต้อง
ทำความเข้าใจให้ได้ว่าธรรมะ ธรรมะ ธรรมะ
มันเป็นอย่างไร ความจริงเป็นอย่างไร เมื่อมัน
ถึงจิตเต็มแท้ จิตล้วนๆ ไม่มีอะไรจึงจะเรียกว่า
จิตประภัสสร หรือว่าจิตภวังคจิต ก็สุดแท้ แต่ว่า
ภวังคจิตนั้นมีความหมายว่าถึงมันไม่เป็นอะไร

เช่นไม่มีอารมณ์อะไรเลย แต่จิตประภัสสรนี้เอา
เพียงว่าไม่มีความรู้สึกเป็นตัวกูของกู ไม่มีกิเลส
เป็นจิตที่ปราศจากกิเลสด้วยประการทั้งปวง
เรียกว่า จิตประภัสสร

ธรรมดาจิตคนเราก็ประภัสสรอยู่
แล้วๆ เล่าๆ หลุบๆ ล่อๆ ไม่ใช่จะไม่ประภัสสร
จิตบางเวลาก็ไม่มีการกิเลสแต่แล้วกลับมีการกิเลส มัน
หลุบล่ออย่างนี้ ต้องไปทำกรรมฐาน สมาธิ
ภาวนา สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วประภัสสร
ตายตัว ประภัสสรตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงอีก
ต่อไป ไม่มีกิเลสอีกต่อไป

นี่ความลับเกี่ยวกับจิต ทำได้ถึงขนาดนี้
แล้วเราก็ไม่ได้ทำเพราะเราไปมัวงมงายหลงสิ่งที่ไม่
ต้องทำ สิ่งที่เราควรทำไม่ได้ทำ มันก็เลยไม่รู้พระ
ธรรม ไม่รู้ตัวธรรมที่สูงที่สุดที่ใช้ตรัสรู้ คือขจัด

กิเลสและความทุกข์ออกไปหมดไม่มีเหลือ มี
แต่จิตที่ไม่มีกิเลสมันก็ไม่มีความทุกข์ ก็จบ
เรื่องก็จบที่นั่น

การประพาศิธรรมะจบตรงที่ว่า จิต
ประภัสสรตลอดกาลไม่กลับมีกิเลสอีกต่อไป
แต่เรื่องมันมากเรื่องที่จะต้องปฏิบัติ ที่ต้องรู้
รู้ รู้ รู้ กันว่าปฏิบัติ ปฏิบัติ ปฏิบัติก็มาก เกิด
ผลออกมาหลายอย่างหลายประการ นี่ถ้ารู้
ไปในทางที่จะไม่เกิดกิเลสก็ก้าวหน้าไปในทาง
นิพพาน ถ้าจะรู้ไปในทางตรงกันข้ามยึดมั่นถือ
มั่นอยู่ที่นี้มันก็อยู่ที่นี้ มันก็ไม่ไปไหน

เดี๋ยวนี้พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสรู้คือ
ออกไปจากกิเลสทั้งหลายหมด เราก็เรียกว่า
หลุดพ้นออกไปได้โดยสิ้นเชิง ท่านอุตสาห์
กลับมาสั่งสอนสัตว์ทั้งหลายเป็นอย่างนั้น นั่น

แหละพระคุณของพระพุทธเจ้า พระคุณของ
พระพุทธเจ้า ดับทุกข์ด้วยพระองค์เองก่อนแล้ว
สอนสัตว์ทั้งหลายให้ดับทุกข์ได้ด้วย

เมื่อวันตรัสรู้ก็คือท่านปลดเปลื้องเรื่อง
ของกิเลสหรือความทุกข์ออกไปหมด นี่วันนี้วัน
ที่ตรงกับวันนี้ วันอาสาฬหะนี้เปิดเผยขึ้นเป็น
ครั้งแรก แปลว่าก่อนพระพุทธเจ้านั้นเขามีตัวตน
เป็นตัวเป็นตน เขามีชั้น ๕ เป็นตัวตน ไม่ใช่ไม่
รู้จักชั้น ๕ ก่อนพระพุทธเจ้านี้เชื่อแน่ได้เขา
รู้จักเรื่องชั้น ๕ เหมือนกัน แต่เขารู้จักใน
ลักษณะที่เป็นตัวตน รูปเป็นตัวตนเพราะมัน
ทำอะไรได้ ตาเห็นได้ หูได้ยินได้ เวทนาก็เป็น
ตัวตนมันรู้สึกได้ สัญญาก็เป็นตัวตนก็เพราะ
มันสำคัญมันหมาย สังขารเป็นตัวตนเพราะ
มันคิดได้

พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาก็มา โอ้ ดูกัน
ใหม่ ชั้น ๕ ไม่ใช่ตัวตน ถ้ามีตัวตนมันมีกิเลส
ถ้ามีกิเลสมันก็มีความทุกข์ ความทุกข์เกิดมา
จากตัณหา ตัณหาคือกิเลส ตัณหาเกิดจาก
มีตัวตนเป็นผู้อยาก เป็นผู้อยากอย่างโง่เขลา
อยากได้ความโง่ ไม่ได้ต้องการได้ความฉลาด
ถ้าอยากได้ความโง่ก็เรียกว่าตัณหา โลภะไป
ตามเรื่อง ตัณหา โลภะ ราคะไปตามเรื่อง แต่
ถ้าอยากด้วยสติปัญญา อยากจะดับทุกข์สิ้นเชิง
อยากนี้ก็เรียกว่า สังกัปปะ สังกัปโป สังกัปปะ
สังกัปปา แล้วแต่จะพูดถึงกรณีไหน แต่ตัวมัน
แท้ๆ เรียกว่า สังกัปปะ

ความอยากและสติปัญญาจะดับความ
ทุกข์ให้สิ้นเชิง นี้เราก็ต้องมี เป็นความอยาก
ที่ต้องมี ความอยากที่ต้องละนั่นคือตัณหา

ราชา โลกะ นั้นต้องละ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ว่
ความทุกข์เกิดมาจากตัณหา ก็ละตัณหา แล้ว
ก็มาแนะนำให้มีสังกัปปะ มีสัมมาทิฏฐิ มีสัมมา-
สังกัปปะ มีสัมมาวาจา สัมமாகัมมันโตนี้เป็นสิ่ง
ที่ต้องทำให้มี ถ้าประสงค์อย่างนี้ก็ไม่ใช่ตัณหา
มันความประสงค์จะดับเสียซึ่งตัณหา

ในวันที่สมมติเรียกว่าวันอาสาฬหะ
วันที่แสดงธรรมจักรนี้ พระองค์ก็เลยพูดเรื่องนี้
ให้รู้จักตัณหาคือความอยากด้วยอำนาจของ
อวิชาเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ดับมันเสียด้วย
การปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยองค์ ๘ ประการคือ
อริยมรรคมีองค์ ๘ ดังนั้นวันนี้เป็นวันที่เราจะ
ต้องรู้ว่าเป็นวันพิเศษ เป็นวันสำคัญ เป็นวันที่
เราจะต้องจัดการกับชีวิตของเราให้มันได้รับ
ผลจากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า คือให้การ

ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้ามีประโยชน์แก่เราบ้าง
มิฉะนั้นเราก็เป็นเหมือนกันว่าอะไรละ จวักใน
หม้อแกงไม่รู้รสแกง กบไต่กอบัวไม่รู้กลิ่นเกสร
บัว มันจะเป็นเสียอย่างนั้น

เมื่อปรับปรุงให้ชีวิตเหมาะสมที่จะรู้
จะเข้าใจ จะปฏิบัติและจะได้รับธรรมะหรือ
พระธรรมให้อย่างที่พระพุทธเจ้าประสงค์จะ
ให้เราได้รับ พระพุทธเจ้าประสงค์ให้สัตว์
ทั้งหลายทั้งปวงพ้นจากความทุกข์แต่ไม่ใช่
ประสงค์ด้วยอวิชาหรือตัณหา ประสงค์
ด้วยปัญญาสูงสุด ว่าสัตว์ทั้งปวงควรจะดับ
ทุกข์ ควรจะออกมาจากทุกข์ นี่ขอให้ทุก
คนสนองพระพุทธประสงค์คือว่าดับทุกข์ให้
ได้ จึงจะเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า นี่คือรับ
ประโยชน์จากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ทำให้

พระพุทธเจ้าสมประสงค์

นี่ถ้าพระพุทธเจ้าท่านประสงค์อย่างนั้น เราอุตส่าห์ทำให้ท่านสมประสงค์ อย่าเป็นแต่อย่าเป็นแรด ทำให้พระพุทธเจ้าผิดหวังผิดหวัง ประสงค์ ท่านต้องการให้ทุกคนรู้และดับทุกข์ได้ นี่คือการไม่ประมาท ความไม่ประมาทอยู่ที่ตรงนี้ คือทำให้พระพุทธเจ้าไม่ผิดหวัง ท่านหวังว่าสัตว์เหล่านี้จะพ้นทุกข์ เราก็กทำให้มีการพ้นทุกข์ตามสมควร ทั้งหมดก็ยิ่งดีแต่ว่าอย่างน้อยก็ให้มีการพ้นทุกข์

ตั้งแต่วันนี้เป็นวันพิเศษอย่างยิ่งที่เราจะต้องมาพูดกันเรื่องนี้ มาพูดกันเรื่องนี้ มาใคร่ครวญเรื่องนี้ทำจิตใจเรื่องนี้ ทั้งเรื่องอื่นหมดเลย มาประชุมกันอยู่ที่นี่สนใจแต่เรื่องนี้ เรื่องที่บ้านไม่ต้องสนใจ มาสนใจแต่เรื่องว่าเรา

จะสนองพระพุทธรูปประสงค์ ไม่ให้พระพุทธรูปเจ้า
ผิดหวัง เราจะเอาชนะกิเลสและความทุกข์
ให้ได้ตามสมควร และมาถึงวันสำคัญนี้เป็น
วันที่พระองค์ทรงเปิดเผยธรรมะ ทรงค้นพบ
และแจก แจก แจกให้ การแจกธรรมะของ
พระพุทธรูปเจ้านั้นมีผล ไม่เป็นหมันเปล่า

นี่ปรารถนาเบื้องต้นขอให้ท่านทั้งหลาย
ทุกคนที่มา ที่อุตสาห์มาจากที่ไกล อุตสาห์
มาจากที่ไกลมาทำไม มาทำอะไร นี่ก็ต้อง
คิดมาทำอะไรที่มานี้ มาตามธรรมเนียม มา
ตามธรรมเนียมก็ยังเป็นเต่าเป็นแรด มาตาม
ธรรมเนียม หรือว่าเห่อๆ มาเพราะว่าสนุกดี
เหมือนกับเด็กๆ อยากจะมาดู นี่ก็เห่อๆ มาก
ยังได้รับประโยชน์ เราไม่ได้เห่อหรือไม่ได้ยึด
มันถ้อมันทำนองนั้น

ถ้าเรารู้ว่าวันนี้เป็นวันพิเศษ เป็นวันที่
พระพุทธเจ้าตรัสรู้ มีความหมายอย่างนี้เราจะ
มาทำจิตใจของเราให้มีความหมายอย่างนี้ มา
ซักซ้อมศรัทธาที่เรามีอยู่แล้วให้มันจริงยิ่งขึ้น
ให้มันเจริญงอกงามก้าวหน้ายิ่งขึ้น อย่าให้มัน
เฉยอยู่

มาซักซ้อมศรัทธาและก็มาเพิ่มเติม
ศรัทธา คล้ายกับว่ามาปรับปรุงจิตใจให้เหมาะ
สมกับความหมายของวันวันนี้ คือวันแสดง
ธรรมจักร แล้วก็ทำให้มันเกิดจิตใจเป็นพิเศษ
ขึ้นแม้สักชั่วโมงหนึ่งก็ยังดี ชั่วโมงไม่ได้เอานาที่
เดียวก็เอา ครั้นมันมีจิตใจพิเศษไม่มีกิเลสเกิดขึ้น
ไม่มีความทุกข์รบกวน จิตเป็นอิสระจากกิเลส
และความทุกข์ ๕ นาทีก็เหลือจะวิเศษ ถ้าตั้งใจ
มันก็คงจะไม่เหลวไหล ไม่ผิดหวังเหมือนกัน

ขอให้ตั้งใจทำ วันนี้จะซักซ้อมความรู้
ความเข้าใจที่ได้ศึกษาพระธรรม ซักซ้อมความ
เชื่อ ซักซ้อมความรู้ ซักซ้อมสมาธิ สติอะไร
ก็ตามจนจิตใจพิเศษ มีชีวิตจิตใจเป็นพิเศษกัน
สักพักหนึ่งไม่ได้ได้สักครึ่งวันก็วิเศษมาก มีจิตใจ
พิเศษสมตามพระพุทธรูปประสงค์ได้สักครึ่งวัน

เดี๋ยวนี้ทั้งวัน ทั้งเดือน ทั้งปี ก็มีแต่
จิตใจขุ่นมัว มีจิตใจขุ่นมัวด้วยกิเลสสารพัด
อย่าง ขอให้ใคร่ครวญอย่างนี้จนรู้สึก รู้สึกเศร้า
รู้สึกเศร้าให้แก่ตัวเองว่าไม่สมกับเวลา ไม่สมกับ
การศึกษา ไม่สมกับสถานะเป็นภิกษุ สามเณร
เป็นอุบาสก เป็นอุบาสิกา มันไม่สมกับชื่อ ถ้า
มันไม่สมกับชื่อ มันไม่สมกับฐานะมันก็เรียกว่า
เป็นหมั่น

อาตมาพูดมาตั้งชั่วโมงได้แล้วนิดเดียว

ที่ว่าอาสาพหะคืออะไร วันพระธรรมคืออะไร
ธรรมะคืออะไร อยากจะทำทายว่าคงจะหายไป
ไปหลายคน พวกเรดมั่นคงจะหายไปหลายคน
หลายตัว ว่าจิตแท้ๆ ไม่ได้เป็นหญิงไม่ได้เป็นชาย
แต่ว่าสิ่งประกอบแวดล้อมทำให้เกิดปุริสันทรีย์
อิตถินทรีย์ครอบงำจิต จิตจึงจะเป็นหญิงเป็น
ชายขึ้นมาชั่วขณะๆ บางเวลามันก็กลับไปไม่
รู้สึกเป็นหญิงเป็นชายก็มี

เวลาที่เราไม่ได้สนใจในความเป็นหญิง
เป็นชายก็มี มันเป็นได้มากถึงขนาดนี้ เรื่อง
กิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ทำไมจะขจัดออก
ไม่ได้เล่า ควรจะขจัดออกไปได้ เพราะมันง่าย
มากกว่าความเป็นหญิงเป็นชาย

ทีนี้มาทำอาสาพหุชา เด็กๆ รู้ มา
เวียนเทียน เดินเวียนเทียน ถือเทียน เดินเวียน

เด็กๆ มันรู้ ถ้าผู้ใหญ่รู้เพียงเท่านั้นมันก็ยังเป็น
เด็กๆ น่าสงสาร ถ้าผู้ใหญ่เหล่านี้รู้จกวันนี้เพียง
ว่ามาถือเทียนและเดินเวียน เเท่านี้ก็น่าสงสาร
ถือว่ายังเป็นเด็ก

ก็ต้องพูดถึงคำว่า ประทักษิณ ประทักษิณ
เดินเวียนขวา ถือเทียนเดินเวียนขวา มันเป็น
รูปแบบไม่ใช่ความหมาย คือเดินและเวียนขวา
เรียกว่าประทักษิณ จะว่าอะไรก็ตาม อย่างเดิน
เวียนเทียน อย่างนั้นก็ในรูปแบบทำไปตาม
รูปแบบ ทำไปอย่างเหมือนกับละเมอ

ถ้าทำในภาษาธรรมะภาษาถูกต้อง
ประทักษิณ ก็แปลว่าเวียนไปในทางที่สูงขึ้น ดีขึ้น
เวียนขวานี้หมายความว่ามันจะสูงขึ้น ดีขึ้นจน
เป็นยอดขึ้นไป เวียนไปเบื้องขวาหมายความว่า
มันเวียนให้สูงขึ้นดีขึ้น สูงขึ้นไปสูงขึ้นไป ไม่ใช่

เวียนอยู่ที่ตรงนี้และก็ไม่รู้จะทำอะไร เมื่อเดิน
ประทักษิณเวียนนี้ก็ขอให้ทำในใจว่ามันทำให้
สูงขึ้นไป สูงขึ้นไป สูงขึ้นไปจากพื้นฐานที่ยัง
เป็นกิเลส พื้นฐานที่ยังเป็นกิเลสถูกละไว้ต่ำด้วย
เวียนสูงขึ้นไป สูงขึ้นไป

เอาหอยตัวใหญ่ๆ ตัวแหลมๆ มาวาง
ก็ดูตัว แล้วมันก็มีลายเวียนๆๆ แล้วมันจุด
แหลมยอด เอานั่นเป็นความหมายนั้นก็ดีจะ
ได้ความหมายประทักษิณ เวียนไปทางเบื้อง
ขวาหมายความว่าถูกต้อง เมื่อถูกต้องมันก็ดี
ขึ้นไปๆ สูงขึ้นไปๆๆ จนพื้นสิ่งที่น่ารังเกียจ
คือกิเลสและความทุกข์

และมาสอนลูกเด็กๆ ให้รู้ว่าเวียน
ประทักษิณคือหมายความว่าอย่างไร เดิน
เวียนเทียนก็ดีกว่าไม่เวียน ไม่เวียนเสียเลยมันก็

ไม่คิดนี่อะไร แต่ที่มาเวียนก็คิดให้ถูกว่าจิตใจ
ของเราสูงขึ้นๆๆ นี่คือเวียนประทักษิณ หรือ
จะทำในจิตใจนี้ถึงพระพุทธรูปสูงขึ้นๆ รู้สึก
ในพระพุทธรูปสูงขึ้นๆๆ

รู้จักว่าจิตนี้เบาบางจากกิเลสสูงขึ้นๆๆ
ในลักษณะอย่างนี้ก็เรียกว่าเวียนขวา เวียนขวา
เวียนขวา ปีหนึ่งก็เวียนเสีย ๕ นาที นอกนั้น
เวลาทั้งปีเดี่ยวๆอยู่ใต้ดิน อยู่ในกองโคลน ใต้
กองโคลน โผล่ขึ้นมาเวียนขวา เวียนขวา เวียน
ขวา ปีหนึ่งสัก ๕ นาทีก็ทั้งยาก

แต่เอาละ ไม่ต้องใช้คำว่าประทักษิณ
เวียนขวาก็ได้ เราทำจิตให้ก้าวหน้าโดยสมาธิ
ภาวนา นี่ก็เป็นเวียนประทักษิณอยู่ในตัว คือ
มันสูงขึ้นๆ ให้มีความถูกต้อง ถูกต้องๆๆ มีความ
ถูกต้อง ถูกต้องๆ เวียนประทักษิณเหมือนกัน

แต่ไม่ต้องไปเวียนให้เมื่อยขา จิตมันเวียนของ
มันเอง นั่งอยู่เป็นสมาธิแล้วจิตเวียนขวาของ
มันเองสูงขึ้นๆ สูงขึ้นกว่าแต่ก่อนโดยอำนาจ
ของสิ่งที่เรียกว่า **อตัมมยตา**

อตัมมยตาเป็นคำใหม่ ช่วยกันศึกษา
ให้เข้าใจใช้ประโยชน์ให้ได้ เป็นคำพิเศษ อตัมมยตา
เป็นคำพิเศษ เขาไม่เอามาพูดกันด้วยเหตุอะไร
ก็ไม่รู้ รู้แต่ไม่รู้ว่าเพราะอะไร ไม่รู้ว่าอะไรก็เลย
ไม่เอามาพูดกัน **อตัมมยตา**เป็นตัวทำให้ทุกสิ่ง
วิวัฒนาการคือสูงขึ้น สูงขึ้น สูงขึ้น ตัวหนังสือ
แปลว่าอันอะไรๆ **ปรุ่่งแต่่งไม่ได้** อันอะไรๆ **ปรุ่่ง**
แต่่งไม่ได้ หรือ**ไม่ติดอยู่กับอะไร** **ไม่สำเร็จจะอะไร**
อยู่กับอะไร

ธรรมดาจิตของเรามันติดอยู่กับสิ่งที่
ปรุ่่งแต่่งแหวดล้อม กำลังหลงรักอะไรมันก็สิ่งนั้น

เป็นที่หลงติดแล้วก็ติดอยู่ที่นั่น สูงขึ้นไปไม่ได้
ต้องละสิ่งนั้นจึงจะสูงขึ้นไปได้ ถ้าละอะไรก็ละ
ด้วยสิ่งที่เรียกว่าอตั้มมยตาสูงขึ้นเป็นลำดับๆ
อตั้มมยตาอันสุดท้ายก็เป็นพระอรหันต์

อตั้มมยตาจากกามารมณ์ จิตเหนือ
กามารมณ์โดยวิธีแห่งสมาธิภาวนา ก็ไม่อยู่ที่
รูปฌาน อยู่ที่รูปฌานก็หลงอยู่ที่รูปฌาน ต่อมา
รู้สึกก็มีอตั้มมยตาละทิ้งจากรูปฌานไปขึ้นไปๆ
ก็ไปอยู่ติดที่อรูปรฌาน หนักเข้าๆ ก็รู้วิธีละจาก
อรูปรฌานไปสู่นิโรธหรือนิพพาน นี้อตั้มมยตา

มีพระบาลีพิเศษประโยคหนึ่งว่า
อตั้มมยตาสำหรับอะไร สำหรับจะละอะไร อัน
พระผู้มีพระภาคตรัสไว้แล้ว อตั้มมยตาสำหรับ
ละกามพระผู้มีพระภาคก็ตรัสไว้แล้ว อตั้มมยตา
สำหรับละปฐมฌานพระผู้มีพระภาคก็ตรัสไว้แล้ว

อตัมมยตาสำหรับจะละหุติยฆานพระผู้มีพระภาค
ก็ตรัสไว้แล้ว อตัมมยตาสำหรับละหุติยฆาน
พระผู้มีพระภาคก็ตรัสไว้แล้ว ละตติยฆาน ละ
จตุตถฆาน ละอากาสนัญญายตนะ วิญญู
ณัญญายตนะ อากิณญัญญายตนะ เนวลัญญานา
ลัญญายตนะเป็นลำดับ อันพระผู้มีพระภาค
ตรัสไว้แล้ว ประโยคนีพิเศษมากแต่ทำไมไม่มี
ใครเอามาพูดก็ไม่ทราบ และทำให้เข้าใจกันไป
เสียว่าอตัมมยตาไม่มีในพระไตรปิฎก

มีอยู่หลายแห่งในพระไตรปิฎกใน
ความหมายที่ว่า อะไรๆ จะมาจับยึดไว้ไม่ได้ ที่จริง
ตัวนี้มันแปลว่าสำเร็จอยู่ด้วย สำเร็จอยู่ด้วย ไม่
สำเร็จอยู่ด้วยอะไร ไม่ให้อะไรมากัดตัวไว้ให้อยู่
กับสิ่งนั้น ไม่สำเร็จอยู่กับสิ่งนั้น ไม่สำเร็จอยู่กับ
อารมณ์ประเภทไหน กิเลสประเภทไหน หรือ

ว่าภพชาติชนิดไหน ไม่สำเร็จอยู่ด้วยสิ่งนั้นถอน
ออกมาได้นี้เป็นอตั้มมยตา

ที่จริงก็ได้เป็นมาแล้ว ได้ใช้ประโยชน์
กับมันมากแล้ว เช่นเราจะเป็นเด็กทารกอีก
ไม่ได้ ที่นั่งอยู่ที่นี่ใครยังเป็นเด็กทารกได้อีก
บ้างไหม เป็นเด็กทำไมจะไม่อยากเป็น เพราะ
มันถอนจากเด็กทารกเสียแล้ว ถอนความเป็น
เด็กทารก ถอนความผูกพันอยู่ด้วยความเป็น
เด็กทารก ความพอใจในความเป็นเด็กทารก
มันถอนเสียแล้ว

จนเป็นเด็กโต เป็นเด็กโตแล้วก็ถอนอีก
เป็นหนุ่มสาวถอนเสียอีก เป็นพ่อเป็นแม่ เป็นปู่ตา
ย่ายาย มันจะกลับไปหาเป็นเด็กทารกอีกไม่ได้
เพราะมันได้ถอนเสียแล้ว ความรู้สึกอันนั้นเรียกว่า
อตั้มมยตา อะไรๆ จะจับฉวยไว้ติดอยู่ที่ตรงนั้น

ตลอดไปไม่ได้ มันจึงมีวิวัฒนาการทางวัตถุก็ได้
ทางร่างกายก็ได้ ทางจิตใจก็ได้ มันมีวิวัฒนาการ
ขอบคุณๆๆ อตัมมยตาทำให้มีวิวัฒนาการ

อตัมมยตาสำหรับจะเลื่อนชั้น เลื่อนชั้น
ไหนก็ตาม พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว ภาวะวะตา
เทสิตา มีคำอย่างนี้ต่อท้ายหมด อตัมมยตาเพื่อ
ปฐมณาน ทุตติยณานเป็นแต่ละชั้นๆ อันพระผู้มี
พระภาคตรัสไว้แล้ว จะไปโทษใครอีกไม่ได้
พระพุทธเจ้าตรัสไว้ครบแล้ว จะละหรือจะออก
มาเสียจากกามมาสู่รูป รูปหลายๆ ชั้น จะออก
จากรูปมาสู่อรูป จะออกจากอรูปมาสู่นิโรธหรือ
นิพพาน แต่เมื่อไม่ได้ยินก็ไม่รู้ว่าเรื่องเดียวกัน

ธรรมปฏิบัติชื่ออะไรหมวดไหนก็ตาม
มันมีการที่ทำให้ละจากสิ่งที่ยึดมันถือมันทั้ง
นั้น เคยมีอตัมมยตาทั้งนั้น เช่นว่าในธัมมจักก-

กับปวัตตনสูตรก็สอนเรื่องอริยอัฏฐังคิกมรรค
มรรคมืองค์ ๘ นั้นไปเอามาเถอะมันมือตัมมยตา
คือถอนออกมาจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ควร
จะเกี่ยวข้อง ไม่ควรจะติดยึดสมชื่อ มรรคแปล
ว่าเดินไป เดินไป มันออกจากที่เดิม ที่ที่ไม่อยู่
กับมันไม่ไหว

ตัวอริยมรรคมืองค์ ๘ นั้นเป็นตัวปฏิบัติ
เพื่อมือตัมมยตา แต่เขาไม่เรียกอย่างนั้น เขาไม่
พูดอย่างนั้น แต่ไปรู้เอาเอง ไปดูเอาเอง ตัวจริง
มันเป็นอย่างนั้น เมื่อปฏิบัติอย่างตามมรรคมี
องค์ ๘ มันก็ถอนจากชั้นต่ำๆ ที่ไม่ควรจะอยู่ด้วย
มันอยู่สูงขึ้นไป พอเห็นว่ายังไม่ใช่ที่สุดแห่งทุกข์
ก็ถอนต่อไปอีก ยังไม่ใช่ที่สุดแห่งทุกข์ก็ถอนต่อ
ไปอีก ถอนต่อไปอีก อย่างที่พระพุทธเจ้าท่าน
ได้ถอน ถอน ถอนตามลำดับ

ท่านอยู่กับอุทกดาบสรามบุตรไม่
ได้มาเป็นพระพุทธเจ้าตรัสรู้ของพระองค์เอง
อย่าเข้าใจผิดว่าเขาไม่รู้อะไรกัน ในอินเดียก่อน
พระพุทธเจ้าเขาก็รู้อะไรมาเหมือนกัน เช่น
แนวสัจญานาสัจญายตนะ หรือนิโรธสมาบัติที่
ยังมีอาสวะของคนรู้ไม่ใช่ไม่รู้ พระพุทธเจ้ามารู้
วิธีที่ออกมาเสียจากแนวสัจญานาสัจญายตนะ
แล้วก็มาสู่นิโรธสมาบัติชนิดที่หาอาสวะไม่ได้
มันสูงกว่าทั้งนั้น ที่เขารู้กันมาต่ำกว่านั้นมากมาย

ขอภัยที่ต้องพูดว่ามากกว่าที่พระเณร
เราหัวโล้นๆ นี้รู้ ก็ยังสู้ชาวอินเดียสมัยก่อน
นานโน้นไม่ได้ รู้ถึงแนวสัจญานาสัจญายตนะ
รู้ถึงสัจญาเวทิตนิโรธที่ยังมีอาสวะ ก็รู้เหมือน
เดี๋ยวนี้เราไม่รู้แม้ปฐมฌาน พระเณรหัวโล้นๆ
ทั้งแสนทั้งล้านนี้บางที่ยังไม่รู้ในสิ่งที่ชาวอินเดีย

ชั้นต่ำๆ สมัยนั้นเขาก็รู้กันแล้ว

นี่ลูกศิษย์พระพุทธเจ้ามันล่าหลัง
อย่างไร ถอยหลังอย่างไร นี่รีบกู่กู่หน้า กู่หน้ากู่ตา
ให้ตัวเอง กู่หน้ากู่ตาให้พระพุทธเจ้า ว่ามีสาวก
ที่วิ่งได้แล้วไม่ใช่คลานตัวมเตี้ยม ออย่ามาหลง
อวดตื้นรู้่นรู้ณี ทำโน่นทำนี่ เป็นโน่นเป็นนี่
ร่ำรวยนั้นร่ำรวยนี่ นี่มาหลงอยู่ที่นี้ มันก็จมลง
ไปๆๆ มันไม่มีอ้อมมยตา แล้วมันก็ไม่มีเวียนขึ้น
เวียนขึ้น ไม่มีกั้นหอยเวียนประทักษิณขึ้นมามัน
ก็จมลงไปๆๆ

วันนี้เป็นวันพิเศษมาสนใจอาการอันนี้
กันเสียหน่อย ก็ละอาย ละอาย แต่ยังจมอยู่ๆๆ
ละอายจมลงไปอีก จมลงไปอีกนี่แยะมาก ไม่เพียง
แต่จมอยู่ มันกลับจมลงไปอีกๆ แล้วคิดดูอีกก็ปี
จะตาย อีกไม่กี่ปีจะตาย จะไปทำกันตอนไหน

มันก็ต้องรีบทำกันตอนนี้ รีบทำกันตอนนี้
ทำความเข้าใจกันเสียตอนนี้ให้ทันกับเวลา
ก่อนร่างกายมันจะตายไป ให้จิตมันก้าวหน้า
ก้าวหน้าจนไปรู้จักสิ่งที่อยู่เหนือปัญหาและ
ความทุกข์โดยประการทั้งปวง เรียกว่าได้รับ
สิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะได้รับกันก็แล้วกัน
ขอให้มันเป็นอย่างนั้น

คิดไปๆ มันก็น่าเศร้า หรือน่าสงสาร
เสียเงินเสียทองกันเป็นอันมากมาย ก็ไม่ได้
ทำให้เต่าสักตัวมันลืมนตา พระพุทธเจ้าไม่ได้
เสียสตางค์สักสตางค์หนึ่งได้ทำให้แรด ให้เต่า
ลืมนตาเป็นฝูงๆ เป็นหมื่นๆ แสนๆ ล้านๆ เดียวนี้
สมาคมนี้ สมาคมนี๊ เผยแผ่นั้นเผยแผ่นี๊ เสียเงิน
เป็นล้านๆ ทำให้เต่าสักตัวหนึ่งลืมนตาก็ไม่ได้
ก็ยังอวดดีกันนัก ยังยกหูชูหางในความเป็น

อาจารย์ เป็นอาจารย์ก็ยกทางหาลูกศิษย์

ฟังออกใหม่เป็นอาจารย์ที่ยกทาง
เที่ยวหาลูกศิษย์ว่าลูกศิษย์อยู่ที่ไหนบ้างจะ
เอามาเป็นลูกศิษย์ ครูบาอาจารย์อย่างนี้ยังมี
อยู่มาก ยังมีอยู่มาก นี่ข้อความอย่างนี้กล่าวไว้
นิดๆ หน่อยๆ ในพระไตรปิฎก

คนที่แต่งหนังสือกามนิตเอามาเขียน
เสียชัดเจนยืดยาว ประณามหมาม้าหน้าพวก
อาจารย์ที่เที่ยวหาลูกศิษย์ ซึ่งเดี๋ยวนี้มันเต็มไป
หมด เป็นอาจารย์เที่ยวหาลูกศิษย์ มันมีความ
หมายหลายอย่าง มันเกินลูกศิษย์ หาเพียงเป็น
ลูกศิษย์นี่ก็ไม่เท่าไร นี่คือการบงการ ความ
ชะงักงันของพวกเรา ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก
อุบาสิกา ยังชะงักงันไม่เวียนประทักษิณ คือ
ไม่เวียนขวาและขึ้นๆ ไป มันลงๆ จมลงไป ไม่

เวียนประทักษิณ

แม้วันนี้มาเวียนประทักษิณ จะประทักษิณ
อย่างไรก็ไม่รู้คอยดู จะประทักษิณมีแต่ประทักษิณ
ขึ้น หรือว่าประทักษิณลง ญาติผู้เฒ่าของอาตมา
คนหนึ่งเขาเป็นคนแก้ววัด อุบาสกแก้ววัด แก
บอกอาตมา เมื่ออาตมาบวชแล้วหลายพรรษา
แก้วว่าคำสอนที่ดีที่สุดอย่างที่พระพุทธเจ้าสอน
พวกโนราก็สอน เพราะมีบทร้องโนราห์อยู่
ตอนหนึ่ง สวยขึ้นเรื่อยๆ สวยขึ้นเรื่อยๆ เดี่ยว
สวยลงเรื่อยๆ สวยลงเรื่อยๆ สวยลงเรื่อยๆ สวย
ขึ้นเรื่อยๆ นี่สอนอย่างเดียวกับพระพุทธเจ้า
สอนขึ้น สวยขึ้นเรื่อยๆ สวยขึ้นเรื่อยๆ

บทร้องของมโนราห์มีอยู่ตอนหนึ่ง คือ
มันถูกต้องๆๆๆ ก้าวขึ้นนิพพาน แต่บางที่มัน
ก็สวยลงเรื่อยๆ สวยลงเรื่อยๆ มันผิดพลาดๆ

มันจมไปในกิเลส จำ ๒ คำนี้ไว้ก็พอ อย่าให้มันสวลงเรื่อยๆ ให้มันสวขขึ้นเรื่อยๆ สวขขึ้นเรื่อยๆ โดยมีสิ่งที่เรียกว่าอตั้มมยตา

สติปัญญาอันชาญฉลาดที่ได้เกิดมาจากการอบรมสั่งสอนให้ถอนตัวออกมาเสียจากสิ่งที่ติดอยู่ ยึดมั่นถือมั่นอยู่ ถอยออกถอนออกมาเสียได้ มันก็ไปขึ้นไป คือเรียกว่าก้าวหน้าในทางแห่งพระศาสนาของสมเด็จพระบรมศาสดา มีลักษณะสวขขึ้นเรื่อยๆ สวขขึ้นเรื่อยๆ ไม่นั่งโง่หลับตาเป็นแรดอวดดีอยู่คนเดียว

อาตมาารู้สึกว่ามันจำเป็น จำเป็นที่จะต้องพูดกันตรงๆ อย่างนี้ เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ก็ปีๆ มันก็ไม่เกิดการเคลื่อนไหว ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง จะเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก็แต่คำพูด หรือ

การแสดงท่าทางเป็นพิธีรีตอง จิตใจไม่ได้
เปลี่ยนแปลงไปในทางสูงขึ้นไป ให้เราพูดกัน
ตรงๆ ไม่ละอายกัน แล้วพูดกันเองไม่มีคนนอก
พูดกับเพื่อนกันเอง เพื่อนพุทธบริษัทในวงพุทธ
ศาสนากันเอง พูดกันตรงๆ ไม่ต้องละอาย

ถ้าอย่างไรก็มาทำให้มันเป็นเรื่องเป็นราว
ตรงตามหลักพระพุทธศาสนา คือออกมาเสีย
จากทุกข์ มันก็มาจัดการกับความรู้อะไร ความรู้ที่
พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสรู้และได้สอนไว้ มารู้ตาม
รู้ตาม ยิ่งขึ้น ยิ่งขึ้น ว่าที่จริงวันนี้ก็เป็นวันที่ควร
จะจัดการกับการที่ให้เราสู้อริยสัจ ๔ ยิ่งขึ้น
ชัดเจนยิ่งขึ้น ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สำเร็จประโยชน์ยิ่งขึ้น
แต่เวลาชั่วโมงสองชั่วโมงอยู่ที่นี้ทำได้ทีไหนกัน
มันต้องทำเป็นวันเป็นคืน ทบทวนความรู้เรื่อง
อริยสัจที่ละเอียด ออกไปก็เรียกว่าเรื่องอิทัป-

ปัจจัยตาปฏิจจสมุปบาท

ถ้าเอากันแต่ย่อๆ พุดกันน้อยๆ คำ ก็คือ อริยสัจ ๔ แต่ถ้าแจกให้ละเอียดละเอียดมันจะกลายเป็นเรื่องอิทัปปัจจยตาปฏิจจสมุปบาท ที่ พระพุทธเจ้าตรัสว่า ผู้ใดเห็นปฏิจจสมุปบาท ผู้นั้นเห็นธรรม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา ก็ หมายถึงเรื่องอริยสัจโดยย่อ เรื่องอิทัปปัจจยตาปฏิจจสมุปบาทโดยพิสดาร อาตมาก็จัดให้สอน ให้เป็นหลักสูตรสำหรับพวกฝรั่งอุตสาหกรรมมาจาก ที่ไกลมาขอศึกษา

ขั้นแรกก็ขอให้เรียนรู้้อริยสัจหรือ ปฏิจจสมุปบาท แล้วก็ให้ปฏิบัติตามนั้นให้ได้ ด้วยอานาปานสติภาวนา มันไม่มีอะไรดีกว่านี้ ไม่มีอะไรเป็นหัวใจ ก็ขอสารภาพว่าก็ยังไม่สำเร็จ มันยังเป็นเต่ากันอยู่ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ยัง

เป็นแรดอยู่ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ยังไม่พ้นจากความ
ความเป็นแรดและความเป็นเต่า มันรู้ชนิดเดียว
มันได้ชนิดเดียว ยังจะต้องทำกันอีกมาก จะต้อง
ทำกันอีกมากกว่าจะมีความรู้เรื่องอิทัปปัจจยตา
เพียงพอ จะปฏิบัติได้ในเรื่องอานาปานสติ
ภาวนาอย่างเพียงพอ

วันนี้เป็นวันเจ้าของเรื่อง เรื่องอริยสัจจ์
เรื่องปฏิจจนมุขปาถ และก็เป็นเรื่องที่จะต้อง
ปฏิบัติตามอัฐังคิกมรรค ไปเรียกว่าอัฐังคิก-
มรรคเสีย คนที่โง่ไม่รู้นั่นคือเรื่องอานาปานสติ
ลองปฏิบัติอานาปานสติสมบูรณ์ อัฐังคิกมรรค
มันก็สมบูรณ์ พระพุทธเจ้าตรัสไว้เองว่า อานาปาน-
สติสมบูรณ์ สติปัฏฐาน ๔ ก็สมบูรณ์ สติปัฏฐาน
๔ สมบูรณ์ โพชฌงค์ก็สมบูรณ์ มรรคก็สมบูรณ์
โพชฌงค์สมบูรณ์ มรรคก็สมบูรณ์ ปฏิบัติอานา-

ปานสติให้สมบูรณ์ โภชนงค์จะสมบูรณ์
อริยมรรคก็จะสมบูรณ์

แต่เรายังทำไม่ได้เพราะว่ามันไม่ใช่
เรื่องง่าย แล้วเราก็ยังไม่มีกำลัง กำลังทางจิต
มันยังน้อย มันมีกำลังทางอื่นกันมาก เอาละ
แม้ว่ามันจะทำอะไรไม่ได้มากกว่านี้ วันนี้มีอีก
สองสามชั่วโมงจะค่าแล้ว จะพูดกันได้ที่มาก
น้อย จะทำความเข้าใจกันได้ก็มาน้อย ก็ทำ
ความเข้าใจกันนี้ว่าให้มันลึกๆ ลึกขึ้นๆ คือ
เวียนขึ้นๆ สวยขึ้นเรื่อยๆ เวียนขึ้นๆ

โดยหลักของประทักษิณ ประตักษิณ
เวียนขึ้นๆในการศึกษาก็เป็นประทักษิณในการ
ปฏิบัติ ก็เป็นประทักษิณ ผลของการปฏิบัติก็
เป็นประทักษิณคือ เวียนขึ้นๆๆ นี่พูดหมดจะ
พูด ถ้าจะพูดแล้ว พูดจนหมดไม่รู้จะพูดอย่างไร

มันจะติดอยู่ในจิตเท่าไรอาตมาก็รับประกันไม่ได้

ท่านทั้งหลายก็ต้องรู้ด้วยตนเองว่า ความจริงข้อนี้จะเป็นที่ประจักษ์แจ่มแจ้งแก่ ในตัวท่านเองอย่างไร จะติดกลับไปบ้านได้ก็ มากน้อย แล้วจะไปปฏิบัติได้ยึดเยื้อต่อไปอีก สักเท่าไรก็แล้วแต่ แต่เวลาพูดมันมีสองสาม ชั่วโมง มันก็พูดอย่างนี้ ถ้าไม่พูดอย่างนี้มันไม่ สวยขึ้นเรื่อยๆ คือมันจะไม่เวียนขึ้นๆ เหมือน กับเวียนประทักษิณ มันจะหยุดอยู่กับที่และ จะกลับจม จมลงไปเสียอีก

วันพระธรรม วันพระธรรมโชคดียิ่งมาก น้อยได้มาพูดกันเรื่องพระธรรม สองชั่วโมงถึง ไม่ถึงก็ไม่รู้พระธรรม มาพูดกันเรื่องพระธรรม สองสามชั่วโมง และถ้าไม่เหลวไหลกันคำนี้พูด กันอีก ถ้าไม่เหลวไหลถ้าไม่เบื่อ ไปคิดดู พูดวัน

ละสี่ห้าชั่วโมงแล้ว วันเดียวจะได้สักก็มาน้อย
อะไร พระธรรม พระธรรมอันมหาศาล

ที่เขาพูดว่า ๘๔,๐๐๐ ธรรมชั้นนั้น
อาตมาน่าจะไปพูดเด็กเล่น ๘๔,๐๐๐ ธรรมชั้น
มันมากกว่านั้นมากแต่ก็ไม่ว่า รู้เพียงว่า ๘๔,๐๐๐
ที่จริงมันทั้งหมดมันมากกว่านั้นมาก มาเสาะ
ความถูกต้องเกี่ยวกับตนเอง ความรู้ของตนเอง
ความปักหลักอยู่ในวิถีสัจของตนเอง

ในมโนราห์เรียกว่าสวลงเรื่อยๆ สว
ลงเรื่อยๆ จมโคลนมิดหัว นี่สวลงเรื่อยๆ แต่
ทำเล่นกับมันปล่อยให้มันจมมิดหัวเสีย พอถึง
วันนี้ก็ตั้งกันขึ้นมาที่ ตั้งกันขึ้นมาที่ จะอยู่สักก็วัน
ก็ดีกว่าไม่ตั้ง ปลุกๆ กันเสียที่ ปลุกกันเสียที่ พอถึง
วันที่จะต้องปลุก มันก็ปลุกกันเสียที่ให้มันมี
ความถูกต้อง ให้มันมีความก้าวหน้าที่ถูกต้อง ให้

และอะไรมันเป็นกลางยิ่งกว่าความว่าง ความ
กลางที่ตรงไหนที่มันกลางยิ่งกว่าความว่าง
ความว่างแล้วมันเป็นกลางที่สุด ไม่ซ้ายไม่ขวา
ไม่หน้าไม่หลัง ไม่บนไม่ล่าง ความว่างเป็นกลาง
ที่สุด เหนือก็เหมือนกันอะไรที่จะเหนือสิ่งทั้ง
ปวงยิ่งกว่าความว่างนี้มันไม่มี

ที่มันจะถูกต้องมันก็ไม่มีอะไรยิ่งไป
กว่าความว่างหรือความเหนือสิ่งทั้งปวงได้ คือ
ถูกต้อง ถูกต้องถึงที่สุด ไปจัดการปรับปรุงกัน
เสียใหม่ในชีวิตประจำวัน ให้การดำเนินไปใน
ชีวิตประจำวันของเรามีความถูกต้อง ถูกต้อง
ถูกต้อง แล้วมันก็จะเหนือขึ้นไป เหนือขึ้นไป
เหนือขึ้นไปจนถึงว่าง มันก็ดับทุกข์สิ้นเชิง

แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีใครต้องการจะถูกต้อง
ต้องการแต่จะดี ๆ รวย ๆ ๆ สวย ๆ ๆ ๆ เขาถือว่า

ดีคือถูกต้อง ที่จริงดีมันบ้าก็ได้ ยิ่งดียิ่งบ้าก็ได้
เรื่องชั่วเรื่องดีนั้นไม่ใช่กลาง มันสุดเหวี่ยงสุดโต่ง
ข้างนี้สุดโต่งไปทางดี ข้างนี้สุดโต่งไปทางชั่ว
ไม่ใช่กลาง มันก็ดีเป็นที่ตั้งแห่งความหลงรัก
ยึดถือเกียรติยศ ชื่อเสียง ยกหูชูหาง เพราะบ้าดี

ถ้ามันรู้จักความถูกต้องมันไม่บ้าดี มัน
ไม่ยกหูชูหาง ดูเถอะใครหางมันยาวยกสูงๆ
แล้วคนนั้นมันบ้าดี มันไม่รู้จักความถูกต้อง มัน
ไม่รู้จักความถูกต้อง ถ้ามันรู้จักความถูกต้องมัน
ไม่บ้าดี มันไม่มีหางมันไม่ได้ยกหาง นี่มันเป็น
เรื่องธรรมดาคำพูดอย่างธรรมดาแล้ว ไม่ใช่
พระบาลี ไม่ใช่คำบาลี ไม่ใช่คำต้องแก้อรรถ
คำธรรมดาๆ คำกลางถนน

ขอจงยึดหลักบนความถูกต้อง อย่าว่าดี
ว่าสวย ว่ารวย ว่าสวรรค์วิมาน ต้องถูกต้อง ถูกต้อง

ถ้าถูกต้องแล้วก็ไม่เป็นทุกข์เหนือดีเหนือชั่วไป
เลย ถ้ายังดียังชั่วอยู่ยังไม่ถูกต้อง บ้าดีก็วินาศ
บ้าชั่วก็วินาศ ไม่บ้าอะไรมันคือความถูกต้อง
สัมมา สัมมา ถูกต้อง ภาวะแห่งความถูกต้อง
เรียกว่า สัมมัตตะ สัมมัตตะ สัมมาแปลว่าซึ่ง
มีความถูกต้อง สัมมัตตะแปลว่าภาวะแห่ง
ความถูกต้อง สัมมาหรือสัมมัตตะนี้คือตัวพระ
พุทธศาสนา

ตัวความถูกต้อง เป็นตัวพระพุทธ
ศาสนา เหนือดีเหนือชั่ว เหนืออะไรหมด เหนือ
ความทุกข์ เหนือความทุกข์ยังเป็นนิพพาน
เหนือดีเหนือชั่วจึงจะเป็นความถูกต้อง ถ้ามาจม
อยู่ที่ดีที่ชั่วนี้ก็ไม่มีความถูกต้อง แต่บางคนว่า
ถูกต้องมีความหมายอะไร ให้ดี ดี ดีกว่า เอรวย
เอาสวยกันดีกว่า เอาถูกต้องไปไหน นั่นขอให้รู้

เถอะว่าตีมันบ้าไปทิศหนึ่ง ชั่วมันบ้าไปทิศหนึ่ง
ถูกต้องมันไม่บ้าไปไหนมีแต่จะสูงขึ้นไป สูงขึ้น
ไปถึงนิพพานสูงสุด พอถึงนิพพานมันก็ไม่ม
ที่ไปแล้ว เรียกว่าถึงที่สุดของความว่างแล้ว

ถ้ามีสติปัญญา ก็จะเห็นได้ว่าแม่
พระบาลีธัมมจักกัปปวัตตนสูตรก็ได้สอน
เรื่องสำคัญ มีใจความสำคัญไว้ว่ากลาง กลาง
กลาง อย่าซ้าย อย่าขวา อย่าอึดตา อย่างนิรึดตา
มันกลาง กลาง ถูกต้อง ถูกต้องคือไม่เกิดปัญหา
ไม่เกิดความทุกข์ ไม่เกิดกิเลส มันก็ว่าง ว่าง ว่าง
คือไม่มีอะไรปรุงแต่ง ถ้าปรุงแต่งแล้วมันยังยุ่ง
แม้ปรุงแต่งฝ่ายตีมันก็ยุ่ง อย่าปรุงแต่งเลย อย่า
เอาปรุงแต่งเลย เอาไม่ปรุงแต่งดีกว่า มันจะ
เหนือดี พันดี จะไม่มีปัญหา

เอาละ ขอให้จำไปบ้านกลับไปบ้าน

อย่าให้เสียเวลาว่ามาไกล อุตสาห์มา วันนี้เป็น
วันธรรมจักร พระองค์ทรงแสดงธรรมมีความ
หมายให้เห็นว่ากลาง กลาง อยู่กลาง อยู่ตรง
กลาง ด้วยความถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง มันก็
จะสูงขึ้นไป ขึ้นไป ขึ้นไป เหนือขึ้นไป เหนือขึ้นไป
สุดเหนือก็ว่าง ว่าง ว่าง ว่าง

นิพพานัง ประระมัง สุขญญัง - พระ
นิพพานว่างอย่างยิ่ง คำนี้เป็นคำผูกกันที่หลัง
ในเมืองไทย ในพระบาลีปฎิสัมภิทามรรค พูดว่า
นิพพานว่า ว่าง ว่าง ว่างมากมายแต่ไม่ได้สรุป
เป็นบาทคาถาว่า นิพพานัง ประระมัง สุขญญัง นี้
บอกให้รู้เพื่อใครยังไม่รู้

เป็นคำผูกกันขึ้นมาที่หลังเป็นอรรถกถา
ชั้นอรรถกถาธรรมบทโดยเฉพาะ นิพพานัง
ประระมัง สุขัง , นิพพานัง ประระมัง สุขญญัง หรือ

จะไม่มีสูญญังก็ไม่ทราบนะ แต่ว่าคำนี้ผูกขึ้นใน
ประเทศไทยว่า นิพพานสุขอย่างยิ่ง นิพพานสุข
อย่างยิ่ง และนิพพานว่างอย่างยิ่งในบาลีปฏิสัม-
ภิตามรรคก็พูดไว้มากเหมือนกัน แต่ได้พูดใน
รูปคำอย่างอื่น ไม่ใช่รูปคำกลอนว่า **นิพพานัง**
ประมัง สูญญัง ไม่ใช่พูดคำกลอนอย่างนี้ พูด
คำร้อยแก้ว แต่ก็ยึดถือได้ เชื่อถือได้ว่านิพพาน
ว่างอย่างยิ่ง

แต่ที่ว่านิพพานเป็นสุขอย่างยิ่งนั้น
ต้องตีความหมายให้ถูกต้องว่าสุขชนิดไหน ถ้า
สุขชนิดเป็นสังขารละก็แย່เลย สุขอย่างยิ่งคือ
ยุ่งอย่างยิ่ง ทุกข์อย่างยิ่ง ต้องเหนือสุข เหนือ
สุขจึงจะสุขอย่างยิ่ง พอใจความถูกต้อง พอใจ
ความเหนือสุข อย่าบ้าสุขหลงสุข พอใจเหนือ
สุข พอใจที่จะว่าง ที่จะว่าง ดำเนินชีวิตสาย

กลางคือถูกต้อง แล้วก็จะเลื่อนขึ้นไปเองโดย
อำนาจของอตัมมยตา ก็จะไปสู่ความว่างอัน
สูงสุด แล้วเรื่องมันก็จบ

พูดให้เด็ดๆ ฟังก็พูดสั้นๆ ว่าจากชั่วมา
ถึงดี ขึ้นจากดีก็ถึงว่าง ถึงว่าง จากทุกข์มาถึงสุข
ขึ้นจากสุขอีกทีก็ถึงว่าง ว่างนั้นแหละมันเหนือ
ทั้งหมด เหนือความหมายทั้งหมด พอว่างแล้ว
มันจะมีปัญหาอะไรได้ ไม่มีที่ตั้งแห่งปัญหา ไม่มี
ตัวปัญหา ไม่มีอะไรเพราะมันว่าง เพราะอย่าง
นั้นมันจึงสงบ สงบ พระนิพพานจึงเป็นสันติ
อย่างยิ่ง สงบอย่างยิ่ง อย่าไปใช้คำว่าสุขเลย

นี่พระบาลีธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
มีใจความสอนให้รู้จักกลาง กลาง อย่าซ้าย
อย่าขวา แล้วก็ให้ถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง ถูก
ต้อง ไม่บ้าดีหลงดี บ้าชั่วหลงชั่ว ให้ถูกต้อง

ถูกต้อง มันเหนือทุกอย่าง เหนือสิ่งที่ปรุงแต่ง
แวดล้อมทุกอย่าง ทุกอย่างเหนือเหนือจนว่าง
หมดเลย นี่ใจความของพระบาลีธัมมจักเป็น
อย่างนี้ แต่ไม่มีใครสนใจ

ขอพูดคนแก่ๆ ที่มีอยู่บ้าง คนแก่ๆ
สนใจสวดธรรมจักร ต่อเมื่อพระสวดถึง
ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา เอาเทียน
ไปจุดบนหลังประตุนั้น สนใจธรรมจักรพอ
สวดมาถึงภุมมานังเอาเทียนไปจุดรับเทวดา
ต้อนรับเทวดา บาลีธัมมจักว่าอะไรก็ไม่รู้ เรื่อง
นี้ขอค้านอย่างยิ่ง คล้ายๆ กับเทวดามารับรอง
พระพุทธรเจ้าเสียอีก ไม่ไหวๆ อย่าทำ

การตรัสรู้ของพระพุทธรเจ้าไม่ต้องมี
ใครรับรอง นี่ให้เทวดามารับรองว่าพระพุทธรเจ้า
ได้ตรัสรู้จริงมีอย่างนั้นอย่างนี้เล่าลือกันไป

เหมือนกับเทวดามาเป็นเครื่องรับรอง หนังสือรับรอง เทสติโมนีเยล (Testimonial) ที่เขาใช้กันในบ้านในตลาด หนังสือรับรอง พระพุทธเจ้าไม่ต้องมีใครรับรอง อย่าให้เทวดาต้องรับรอง พระพุทธเจ้า

ท่านสอนไว้ถูกอย่างนี้ เราปฏิบัติได้ก็ถูก ก็ถึงกลางและถูกต้อง มันก็เหนือ มันก็กว้าง นี่คือวันนี้ วันนี้ใจความสำคัญของพระธรรมที่แสดงในวันนี้มันเป็นอย่างนี้ เรียกว่าวันอาสาฬหบูชา หรือวันแสดงธรรมจักร วันที่ประกาศอำนาจของพระองค์ พุทธจักร คือความจริงที่มีอำนาจ

ประกาศออกไปอย่างนี้ว่าความทุกข์มาจากตัณหา ตับตัณหาเสียด้วยความถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง ๘ ประการ อย่าไปหลงกาม-สุขัลลิกานุโยคข้างซ้าย อย่าไปหลงอัตต-

กิลมณานุโยคข้างขวา เป็นกลางและก็ถูกต้อง
และก็ขึ้นไปเหนือๆ และก็ว่างในที่สุด

อาตมาก็ได้แต่พูดตรงๆ อย่างนี้ แล้ว
ก็พูดด้วยความหวังดีว่า พวกเราทั้งหมดนี้จะ
ได้ไปร่วมมือ ร่วมมือ ร่วมมือกันกอบกู้ กอบ
กู้สถานะของเราเอง ซึ่งยังสวลงเรื่อยๆ หรือ
หยุดอยู่เป็นเต่าเป็นแรดเรื่อยๆ นี่ช่วยกันกู้
สถานะนี้ให้พ้นจากความเป็นเต่าเป็นแรด ให้
มันสวขึ้นเรื่อยๆ สวขึ้นเรื่อยๆ จะเป็นนกจะ
ได้บินไป ใครจะดำ่ว่าพูดตั้ง ๒ ชั่วโมงนอกพระ
คัมภีร์ก็ตามใจ

แต่นี้หัวใจของพระบาลี หัวใจของพระ
คัมภีร์ซึ่งเป็นความลับของคนโง่อยู่ที่ปลายจมูก
อยู่ที่หน้าผากมันมองไม่เห็น เป็นความลับ
เพราะมันอยู่ที่ปลายจมูก อยู่ที่หน้าผาก ที่คนโง่

มองไม่เห็น มันก็เป็นเต่าเป็นแรดต่อไป ขอให้รีบ
เห็นสิ่งที่อยู่ปลายจมูก ที่หน้าผาก คืออย่าไปติด
ซ้ายติดขวา ให้อยู่ตรงกลาง ให้อยู่ตรงกลาง ถูก
ต้อง ถูกต้อง ถูกต้องอย่างเดียวอย่างอื่นไม่เอา

เราจะแก้ปัญหทุกอย่างด้วยความ
ถูกต้อง ไม่ได้แก้ปัญหด้วยความดี ความงาม
ความสวย ความรวย มันแก้ปัญหไม่ได้ มัน
เพิ่มปัญหาทั้งนั้น ที่แก้ปัญหได้มีอย่างเดียว
คือความถูกต้อง ความถูกต้อง อย่าไปบ้าดี
เมาก็ บ้าสวย หลงรำหลงรวย มันไม่แก้ปัญห
อะไรได้ นี่ก็ขอให้เตรียมจิตใจเพราะว่าที่เทศน์
นี้เทศน์เพื่อเตรียมจิตใจของท่านทั้งหลายให้
เหมาะสม ให้เป็นจิตใจที่เหมาะสมที่จะทำ
อาสาฬหบูชา

จึงขอให้ท่านทั้งหลายเตรียมจิตใจ

เตรียมจิตใจเพื่อให้เหมาะสมเพื่อจะทำพิธี
อาสาฬหบูชาให้สำเร็จประโยชน์ ทำจิตใจให้
เป็นกลาง ไม่ซ้ายไม่ขวา ไม่หน้าไม่หลัง ไม่บน
ไม่ล่าง เป็นกลางและถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง
ไม่เอาดีเอาชั่ว ไม่เอาบุญเอาบาป เอาสุข ไม่เอา
เอาแต่ถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง และก็ให้มันขึ้น
เหนือกิเลส เหนือสิ่งปรุงแต่ง สังขารการปรุง
แต่งหยุดมันไม่ได้ ขึ้นเหนือ จนกระทั่งถึงว่าง
ถูกต้อง เป็นกลาง ถูกต้องเหนือแล้วก็ว่าง เป็น
กลาง เป็นกลาง ถูกต้อง และเหนือแล้วก็ว่าง

ที่จริงภาวนาอย่างนี้จะได้ดี แต่
เขาไม่เคยทำกันเขาจะว่าบ๊าบอ มันก็ต้องสวด
อิติปิโสไปตามเรื่อง ทำอย่างไรได้ ที่มาสวดว่า
กลาง ถูกต้อง เหนือ ว่าง นี่เขาก็ว่าเราบ้า เรา
ก็ไม่สวดให้เขาได้ยิน เราก็อ้วแต่ในใจ เตรียม

จิตใจให้กลาง ให้ถูกต้อง ให้เหนือให้ว่าง ปาก
จะสวดอิติปิโสหรือสวดอะไรก็ตามใจ แต่จิตใจ
นี้เป็นกลาง ถูกต้อง เหนือ ว่าง เรื่อยไปคือหัวใจ
ของพระบาลีธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

พระองค์ได้ทรงแสดงเปิดเผยสิ่งที่ทรง
ค้นพบ ความลับที่ทรงค้นพบมาเปิดเผยให้แก่
พวกเรา ให้เราไปคิดเองไม่มีวันที่จะพบ เรียน
จากพระพุทธรองค์ เรียนจนพบ เรียนมันสั้น มัน
ง่ายขึ้นอีกมาก ก็คิดไปตามที่พระองค์ได้เคยคิด
แล้วมันง่ายกว่ามากที่จะไปคิดค้นเองทั้งหมด

ต่อไปนี้เข้าใจว่าคงจะที่ยึดหลักที่
เป็นกลาง เป็นกลาง และก็ถูกต้อง ถูกต้อง ก็ขึ้น
เหนือ ขึ้นเหนือ ขึ้นเหนือวิภูฏะ แล้วในที่สุดก็
ว่างเป็นนิพพาน เป็นกลาง เป็นกลาง และก็ถูก
ต้อง ถูกต้อง ขึ้นเหนือ ขึ้นเหนือ แล้วก็ว่างเป็น

นิพพาน ถ้ามีอัตตา มีนิรัตตาอยู่ มันไม่กลาง

มีดีมีชั่วไม่กลาง มีสุขมีทุกข์ไม่กลาง มี
สวรรค์มีนรกมันไม่กลาง มันสุดเหวี่ยงซ้ายขวา
อย่าไปเสียดายมันเลย สวรรค์มันเป็นเรื่องเด็ก
เล่น เสียดายทำไม เราไม่มีสวรรค์ดีกว่า เอาถูก
ต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง เป็นกลาง เป็นกลาง เอา
ไม่ดีไม่ชั่ว เอาที่ถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้องดีกว่า
ไม่ต้องบ่ดีหลงดี เดียวนี้มันบ่ดีหลงดีกันหมด
จนต้องไปโรงพยาบาลไม่สิ้นสุด

นี่เวลามันสมควรแล้ว พุดมากกว่านี้
เดี๋ยวก้บ่เอง เวลามันสมควรแล้ว ขอให้จดจำ
ใจความสำคัญ อย่าให้โง่กว่ามโนราห์สวยขึ้น
เรื่อยๆ สวยขึ้นเรื่อยๆ ให้มันสวยขึ้นเรื่อยๆ คือ
มันถูกต้องเรื่อยๆ ถูกต้องมาเรื่อยๆ แล้ววันหนึ่ง
จะถึงพระนิพพาน สิ่งสูงสุดที่มนุษย์ควรจะได้

ควรจะถึง

เอาเป็นว่า ขอให้ท่านทั้งหลายเตรียม
จิตใจให้พร้อม ให้มันเป็นกลาง ให้มันว่าง ให้มัน
ถูกต้อง เป็นจิตใจที่พร้อมที่จะทำอาสาฬหบูชา
ถ้าจิตใจถูกต้องร่างกายมันก็ต้อง อย่า
ไปห่วงเลยร่างกาย ทำจิตใจให้ถูกต้องเถอะ
ร่างกายถูกต้องไปตามเอง ทำจิตใจให้ถูกต้อง
ให้มันเป็นกลาง ให้มันถูกต้อง ให้มันขึ้นสูง
เหนือการปรุงแต่งและก็ว่างเป็นพระนิพพาน
ให้มีจิตใจหมายมั่นอยู่อย่างนี้ แล้วก็จิตใจ
ที่ถูกต้องสำหรับจะทำพิธีอาสาฬหบูชา

อาตมารับรองว่าแม่จะมาจากที่ไกล
เสียค่าเรือบินมาตั้งหลายร้อยหลายพันก็คุ้มค่า
คุ้มค่า ถ้าทำได้อย่างนี้ ถ้าทำได้อย่างนี้ แม่จะ
มาไกลลำบากยากเข็ญอะไรก็คุ้มค่า ขอให้มัน

ได้อย่างนี้ ได้ความเป็นกลาง ได้ความถูกต้อง
ได้ขึ้นจากกิเลส แล้วก็ถึงว่าง ในที่สุดเป็นพระ
นิพพาน

เป็นอันว่าธรรมเทศนาที่แสดงมา เพื่อ
เป็นการเตรียมจิตใจของท่านทั้งหลาย ให้มี
ความเหมาะสมที่จะกระทำพิธีอาสาฬหบูชา
นี้ ก็มากพอสมควรแก่เวลาแล้ว

ขอให้ทำในใจตามนั้นให้สำเร็จ
ประโยชน์ ให้มีความเหมาะสมเพื่อจะทำพิธี
อาสาฬหบูชาต่อไป

ขอยุติธรรมเทศนา เอวังก็มีด้วย
ประการฉะนี้.

รายชื่อผู้ร่วมสมทบทุน

คุณกนกพร อัมพวัน
คุณกฤษฎา หลีอาภรณ์
คุณกอบทอง ฐูปหอม
คุณจรรยา - คุณสัมพันธ์ กล้าเถื่อน
คุณจารุทัต กาญจนะมัทรี
คุณจุฬาลักษณ์ พิบูลชน
คุณฉกรรจ์ พราหมณ์แก้ว
คุณณัฐพงศ์ เอี่ยมตาล
คุณณัฐวัตร พูลศรี
คุณณัฐวิสุทธิ์ ตันติจินดา
คุณทิวา จิรพัฒนกุล
พล.ต.ต. ชำรง แสงวงวัฒนกุล
คุณนงเยาว์ ชัยกิตติศิลป์
คุณนันทกร ฉัตรชัยสกุล
คุณบรรจวบ - คุณน้อมใจ พงษ์พานิช
คุณปภาวี กิตติกานต์วงศ์
คุณประชา ณรงค์ศักดิ์
คุณปรีชา - คุณสุกัญญา คงธนารัตน์
ร.ต. ปัญญาวิศ วัฒนจินดา
คุณพรศรี บุญบรรเจิดศรี
คุณพร้อม จูทะเตมีย์
คุณไพลิน จิรพัฒนกุล
คุณมานิตย์ ศิริบุตร
คุณมารยาท อุ่นพันธ์

คุณยุพา บวรรัตนารักษ์
อุบาสิกาคุณธัญจวน อินทรกำแหง
คุณรุ่งนภา แตระกุล
พลโทเลิศพันธ์ - คุณศิริลักษณ์ วัฒนจินดา
คุณวัชรพงศ์ สุวรรณดำรงค์
คุณวีรเมน รามางกูร
คุณศิรพันธุ์ วัฒนจินดา
คุณศุภกร อัจฉริยวุฒิ
น.พ.สมชัย วงศ์เวชสวัสดิ์
คุณสินชัย พิสุทธ์อานนท์
คุณสุกัญญา มากวิจิตร
คุณอรอนงค์ สอาดพรรค
คุณอรัญญา ลีลฤกษ์ชัย
คุณอุตร ขุนวิไชย
บริษัท พอเพียงเทคโนโลยี จำกัด

#instaDham

"เพราะธรรมะมีอยู่ในทุกที่ ...

BIA จึงอยากชวนทุกคนมาร่วมกันฝึกมองโลกอย่างเป็นธรรม ผ่าน APP : instaDham ที่มีธรรมคำสอนจากพระอาจารย์ รวบรวมไว้ให้หยิบใช้ใส่ธรรมและแบ่งปันกันเรียนรู้ไป ให้ธรรมะ ไปอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างเป็น รูป-ปะ-ธรรม ให้ดวงตาเห็นธรรม จากโลกสมมติ (Online) จนหวังว่าดวงตาจะเห็นธรรมในโลกจริง

หรือถ่ายรูปแล้วเขียนธรรมะที่เห็นไว้ใต้ภาพ พร้อมระบุสถานที่ แล้ว #instadham หรือ ลง facebook แล้วโพสมาที่ instaDham เราจะคัดเลือกเพื่อรวมเป็นปฏิทิน / หนังสือภาพฉบับพิเศษ ที่ธรรมมาจากทุกคนหรือกิจกรรมด้านอื่นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป ... เมื่อดวงตาเห็นรูป ดวงตาจึงเห็นธรรม"

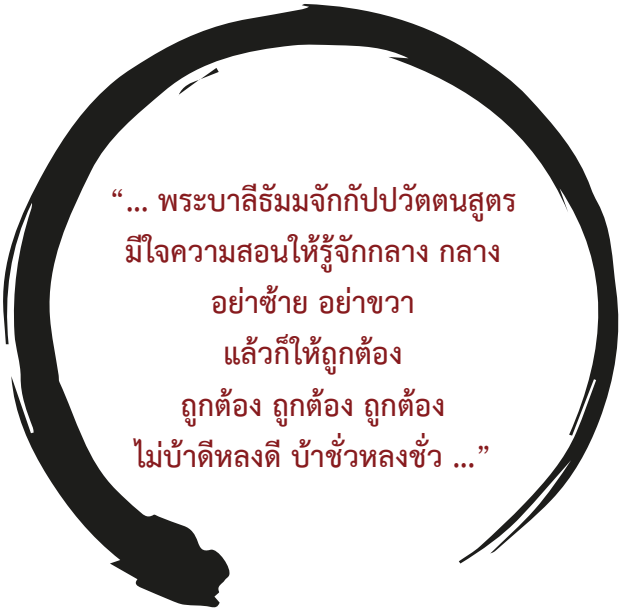

Available on the
App Store

ANDROID APP ON

Google play

“... พระบาลีธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
มีใจความสอนให้รู้จักกลาง กลาง
อย่าซ้าย อย่าขวา
แล้วก็ให้ถูกต้อง
ถูกต้อง ถูกต้อง ถูกต้อง
ไม่บ้าดีหลงดี บ้าชั่วหลงชั่ว ...”

สมทบการผลิต ๘ บาท

5500001018585